

reid verklaarde, zulk buitenlandsch prima papier, door Nederlandsche houders aangeboden, in disconto te nemen? Weet een bankier dat hij — zoo noodig — bij de Nederlandsche Bank kan aankloppen, dan is het groote bezwaar van de illiquiditeit der belegging vervallen.

Het spreekt van zelf, dat beperkende bepalingen zouden moeten worden voorgeschreven. Zoo zouden de trekkingen slechts in Ned. courant of in dollars moeten geschieden (dus een practisch met goud gelijk te stellen valuta van een land, dat in den oorlog niet is betrokken). De absolute solvabiliteit van den buitenlandschen trekker zou moeten worden vastgesteld, misschien zou een depot in prima waarden als onderpand moeten worden verlangd. Misschien ook zou een gezamenlijk optreden van de Nederlandsche Haute Banque daarbij noodzakelijk zijn om te zorgen dat ook in deze maat wordt gehouden en overzicht over den omvang behouden blijft.

De Nederlandsche Bank zou zich niet ongerust behoeven te maken voor ontijdige zwellung harer disconto-portefeuille, want de open markt heeft geld genoeg! En terwijl elke nieuwe goud-import de bankbiljetten-circulatie doet toenemen, zou de aanvoer van dit disconto-papier, op de open markt verdisconteerd, dit nadeelig gevolg missen.

Blijft ons land voor den oorlog gespaard, dan staat het sterk met een groote buitenlandsche wisselportefeuille.

En indien Nederland toch nog in den rampzaligen oorlog mocht worden betrokken, dan is de aanwezige goudvoorraad althans eenigszins binnen de perken gehouden.

Ten slotte zou een maatregel als de bovengeschetste wellicht ook op de dollar valuta een heilzamen invloed kunnen uitoefenen en daarmede kunnen bijdragen tot verlichting van een der bezwaren, thans bij de verzilvering van dollarcoupons ondervonden.

DE JURIST EN DE KOOPMAN.

In ons nummer van 23 Februari werd een vonnis weergegeven, onlangs in een assurantiezaak gewezen door het Engelse Hogerhuis, en waarin ten voordele van de verzekerden werd beslist. De Engelse „Economist” (5 Februari) geeft daarvan ook een overzicht en voegt er enige opmerkingen aan toe, die in het kort het volgende inhouden: „Dit vonnis zal juridies wel heel goed in elkaar zitten, maar die subtiele redeneringen ontgaan aan de koopman en ergeren hem. Te meer, waar hij ziet, dat in andere gevallen, waarin de schade veel belangrijker is, de verzekerde in het ongelijk gesteld wordt.”

In het onderhavige geval nu werd de vordering op de assuradeuren toegewezen aan een Engelse firma, die vóór de oorlog met een Engels schip goederen had verzonden naar Hamburg, en die, omdat door de inmiddels uitgebroken oorlog de reis naar Hamburg niet mocht worden voltooid, deze goederen in Engeland met nadeel had moeten verkopen. Het andere geval, waarop de Economist doelt, betrof goederen van een Engelsman, verladen in een Duits schip; dit was bij het uitbreken van de oorlog naar een neutrale haven gevlucht en daar sedert dien met de lading blijven liggen; de vordering tegen assuradeuren werd hier ontzegd, omdat deze schade niet door molest, doch slechts door vrees voor waarschijnlijk molest veroorzaakt was.

Er is zeker geen reden, aan deze enkele beschouwing van de Economist bijzondere waarde te hechten. Doch het kan dienen als een van de vele voorbeelden, waarbij de rechtsopvattingen van jurist en koopman blijken uiteen te lopen, en het voorbeeld is wel tekenend, omdat in dit geval de opmerking gemaakt werd door een belangrijk orgaan van de koopmanswereld en gericht was tegen het hoogste Engelse rechtskollege.

De vraag, waarom toch de rechtspraak in handelskringen dikwijls waardering mist en soms zelfs ergernis wekt, wortelt natuurlijk veel te diep, dan dat daarop in het kort een antwoord te geven zou zijn.

Ik zou een paar algemene oorzaken kunnen aangeven.

Ten eerste moet men bedenken, dat men naar handelsopvattingen dikwijls meer behoort te geven dan datgene, waartoe men door wet of overeenkomst kan worden gedwongen, wat ten gevolge heeft dat men vaak een juridies betoog niet onjuist, maar, naar handelsopvattingen, misplaatst vindt. Men moet verder het oog houden op het feit, dat processen uitteraard lopen over twijfelachtige gevallen en dat dus ook voor het standpunt van de verliezende partij in de regel wat te zeggen viel, dat daardoor diens rechtvaardigheidsgevoel door het vonnis meestal niet zal zijn bevredigd. Ten derde bedenke men, dat het uiterst moeilijk is, zijn rechtvaardigheidsgevoel buiten alle invloed te houden van zijn persoonlijk belang, en dan ook een ieder de neiging heeft, het recht eerder aanwezig te achten aan de zijde van hem, wiens belangen de zijne zijn, dan aan de zijde van de tegenpartij.

Maar daarnaast bestaan allerlei omstandigheden, die tezamen de rechtsopvattingen van de koopman en van de jurist meermalen uiteen doen lopen, en daarbij raakt men aan een aantal belangrijke vraagstukken, die elk op zichzelf een onderwerp van studie kunnen vormen. Ik noem de wijze van totstandkoming van wetten, de moeilijkheid van wetswijziging, het onderling afwijkend recht in het internationaal verkeer, de taal van wetten en overeenkomsten, de wijze van wetsuitlegging, de vorm der procedure, de opleiding van kooplieden en die van rechters, de wijze van benoeming en de bezoldiging van de rechters, de bijzondere eisen van de handel.

Men moet dit verschil in rechtsgevoel bij koopman en jurist niet te sterk kleuren. Ook al zegt de koopman vaak dat hij maling heeft aan de juristerij, en ook al ziet de jurist dikwijls neer op de gebrekkige theoretiese ontwikkeling van de koopman, dit neemt niet weg, dat in heel veel gevallen de rechtspraak aan de handel volkomen bevrediging geeft en deze zich ook buiten proces zonder enig bezwaar richt naar de geldende rechtsregels.

Maar men mag niet voorbijzien, dat meermalen een verschil in rechtsgevoel aan den dag treedt, en dit feit is belangrijk genoeg om daarop telkens weer de aandacht te vestigen.

En dit kan, geloof ik, met zekerheid gezegd worden, dat de fout moet liggen zowel bij de juristen als bij de kooplieden, en dat de verbetering dan ook van twee kanten komen moet.

De oprichting der „Nederlandsche Handels-Hoogeschool” was een poging in deze richting ten opzichte van de aanstaande kooplieden. Het ware te wensen, dat evenzo bij de opleiding van de rechterlike macht meer aandacht geschonken kon worden aan de inzichten en de behoeften van de handel.

Intussen het betreft hier, zoals gezegd, allermint de opleiding alleen, en ik wil nog op een faktor in het bijzonder wijzen, die tot onbevredigdheid over rechterlike uitspraken leiden kan, n.l. op de moeilijkheid, die men in het handelsleven dikwijls voelt, om goed omschreven overeenkomsten te maken. Ik vind daartoe een aanleiding in de bovenaangehaalde beschouwing van de „Economist”, omdat juist bij de molestverzekeringen die moeilijkheid zich heeft geopenbaard en ook juist bij de beoordeling van het besproken Engelse vonnis niet uit het oog mag worden verloren.

De onzekerheid omtrent de rechtstoestand, waarop de verzekeringen moesten worden gebaseerd, de telkens nieuwe strategiese en economiese maatregelen van de oorlogvoerenden, de uit die beide factoren voortvloeiende onkunde, zowel in de assuratiekringen

zelf als bij de handel, omtrent de gevaren, welke de verzekering dekken moest, en zeker ook het plotseling gebrek aan tijd en aan werkrachten in de kantoren hebben overal als onvermijdelijk gevolg gehad, dat sedert het begin van de oorlog verzekeringen werden afgesloten, waarbij het risico niet nauwkeurig omschreven was; men was vaak al tevreden als men zich tijdig verzekerd had, en veel moest worden overgelaten aan de jurisprudentie, die geleidelijk aan door beslissingen in of buiten proces ontstaan zou. Nu is het niet anders dan natuurlijk, dat in dergelijke omstandigheden achteraf de bedoelingen der partijen onderling blijken uit een te lopen en zelfs dat de gesloten overeenkomsten leiden tot een door geen der partijen voorzien rechtsgevolg. Dit moge dan voor een belangrijk deel toegeschreven kunnen worden aan de „buitengewone omstandigheden”, de partijen mogen er elkaar geen verwijt van maken, dat de uitlegging van de ander van de zijne verschilt, en evenmin aan de rechter, wanneer die er niet in slaagt, aan de bedoeling van partijen en de bewoording van het kontrakt naar ieders inzicht recht te doen wedervaren.

Intussen, ook deze moeilijkheid, — die van de omschrijving van handelsovereenkomsten — is hiermede slechts toegelicht, niet opgelost. Ook deze moeilijkheid blijft in zich zelf een ingewikkelde en bemoeilikt op zijn beurt, tezamen met verschillende andere factoren, de verkrijging van een voor de handel bevredigende rechtspraak.

R. M. ~~1916~~

VERANDERING IN PRODUCTIEWIJZE.

Men schrijft ons:

Van verschillende zijden is den laatsten tijd met eenige klem betoogd, dat de prijszetting van tarwe en rogge tot gevolg zal hebben, dat de productie dezer granen vermindert, omdat de landbouwer zich liever zal toeleggen op den verbouw van de meer winstgevendende voedergranen en handelsgewassen. Ook vreest men, dat door de strenge handhaving van het desbetreffende uitvoerverbod de verbouwers van consumptie-aardappelen den aanpoot hiervan zullen inkrimpen en dien zullen vervangen door meerderen uitzaai van suikerbieten of uitgebreider teelt van fabrieks-aardappelen. Met name ducht men een reusachtige toeneming van den verbouw van karwijzaad, kanariezaad, mosterdzaad en blauwmaanzaad, die niet onder enig uitvoerverbod vallen en thans fabelachtige prijzen opbrengen. Dit laatste zou zelfs zoover gaan, dat b.v. de in dit jaar genoten opbrengst van een bunder met mosterdzaad beplant bouwland meer bedraagt dan de verkoopwaarde van den grond. Wat daarvan waar zij, een feit is het, dat de vermelde handelsgewassen een ongekend hooge notering hebben bereikt, zooals nader blijkt uit bijgaand staatje, dat de gemiddelde jaarprijzen voor deze artikelen over 1912/1914 vergelijkt met de notering op 1 Maart 1916 (prijzen in gulden per 100 K.G.):

	1912	1913	1914	1 Mrt. '16
Geel mosterdzaad...	22.06	21.69	25.37	150.—
Bruin „	33.50	31.87	34.19	175.—
Kanariezaad	14.24	21.95	21.64	33.50
Karwijzaad	34.56	29.68	31.68	62.—
Blauwmaanzaad ...	47.38	26.44	37.24	116.—

Ongetwijfeld zullen de pessimisten, die meenen, dat het met den verbouw van tarwe en rogge spaak loopt, zich in hunne opvatting gesteund achten door het de vorige week verspreide communiqué, volgens hetwelk de Minister van Landbouw voornemens is, ook de verbouwers van handelsgewassen mede te doen bijdragen in de kosten der levensmiddelen-voorziening, hetgeen zou kunnen geschieden door uit eene heffing tot belangrijke bedragen bij den uitvoer van handelsgewassen gelden te vinden voor den aankoop van tarwe en rogge.

Alhoewel ook wij het niet buitengesloten achten,

dat de verbouw van handelsgewassen dit jaar grooter zal zijn dan normaal, duchten we toch niet, dat dit van veel invloed zal zijn op den verbouw van eetgranen. Allereerst heeft men rekening te houden met de schaarschte aan zaaizaad; de buitengewone duurte van b.v. mosterdzaad en blauwmaanzaad is zelfs voor een goed deel het gevolg van het feit, dat men zaaizaad vraagt en het niet bekomen kan. Daarnaast — en dat is van meer beteekenis — moet men in aanmerking nemen, dat de met handelsgewassen bezette oppervlakte in het niet verzinkt tegenover de met granen bebouwde oppervlakte. Een vermeerdering van uitzaai met volle 100 % zou geen ander gevolg hebben dan dat het aantal hectaren, met handelsgewassen bezet, tot dat, met granen beteeld, zich niet meer zou verhouden als 2½ : 100, doch als 5 : 100. In de laatste drie jaren, waarvan we gegevens bezitten, waren n.l. beteeld met:

	1912	1913	1914
	H.A.	H.A.	H.A.
Tarwe	57.854	57.147	60.032
Rogge	228.044	228.194	227.674
Gerst	26.681	26.833	26.977
Haver en evene	137.863	140.728	140.917
Bruin mosterdzaad ...	790	808	645
Geel mosterdzaad	967	779	904
Karwijzaad	2.991	5.527	5.285
Kanariezaad	326	1.807	3.313
Blauwmaanzaad	657	650	496

Verder valt nog op te merken, dat men maar niet naar willekeur op elken bodem handelsgewassen kan verbouwen, gesteld zelfs, dat elk teler voldoende bekwaamheid bezat in behandelen van het gewas. Zoo komen de roggestreken, door de geaardheid van den grond, vanzelf al niet in aanmerking voor verbouw van handelsgewassen. Verder spelen ook locale invloeden een rol. Zeer eigenaardig is b.v., dat in Noord-Holland geel mosterdzaad verbouwd wordt, doch geen bruin, en dat voor Groningen precies het tegengestelde geldt. Zeeland verbouwt ze geen van beide; wel vindt men er andere handelsgewassen als koolzaad, karwijzaad en bovenal vlas. Zuid-Holland verbouwt geen karwijzaad, maar wel vlas; in Noord-Holland is het juist omgekeerd. Groningen toont een buitengewone voorliefde voor kanariezaad, dat men behalve in deze Provincie, ook in Friesland, doch niet in Zeeland aantreft; feit voor feit toont dus aan, hoezeer de verdeeling van den verbouw ongelijkmatig is.

Het is de beperktheid van verbouw in normale tijden en daarbij de eigenaardige verdeeling van dien verbouw, welke den berichten over de uitbreiding van den uitzaai van handelsgewassen zoo'n onheilspellend karakter verleend heeft en tot misvatting over de beteekenis dier uitbreiding aanleiding heeft gegeven. Een vertienvoudiging van uitzaai van mosterdzaad in één dorp beduidt allerminst een vertienvoudiging van uitzaai over het geheele land, en zelfs, al ware dat wèl het geval, dan leidt dit toch niet tot beperking van eenigen omvang van verbouw van graan voor menscheijk verbruik.

Neem b.v. het zeer ongunstige geval, dat de uitzaai der handelsgewassen, waarvan de uitvoer niet verboden is, verdubbelde en dat dit allemaal geschiedde uitsluitend ten koste van de tarwe, dan zou dit nog geen ander gevolg hebben, dan dat de opbrengst van de tarwe, die in 1914 voldoende was om onze behoefte gedurende 10 weken te dekken, ditmaal voor slechts ruim 8 weken strekte. Maar deze speling doet zich in normale jaren evengoed voor. Zoo staat b.v. tegenover een tarweoogst van 156,000 ton in 1914 een oogst van slechts 138,000 ton in 1913.

Een zelfde opmerking als hier gemaakt is met betrekking tot den invloed van de teelt van handelsgewassen op dien van tarwe is te maken ten aan-

zien van den invloed van den verbouw van suikerbieten en fabrieksaardappelen op dien van consumptieaardappelen. Ook hier heeft men er rekening mee te houden, dat locale invloeden den aard van het product bepalen, dat verbouwd wordt. De aardappelmeelfabrieken zijn gelocaliseerd in het Noorden, de suikerfabrieken in het Zuiden. Daarnaast heeft men dan nog de centrale oostelijke provincies met een zeer ontwikkelden aanplant van consumptieaardappelen en geringen bietenverbouw. Als provincie, waar werkelijk kans zou bestaan om consumptieaardappelen door bieten te vervangen, komt hoofdzakelijk Zeeland in aanmerking. Maar hier is in normale tijden de verbouw van beide artikelen reeds zóó opgevoerd, dat er voornamelijk wisselbouw plaats vindt: het eene jaar zaait men op den akker bieten, het andere jaar poot men aardappelen, en de ervaring heeft voldoende geleerd, dat die wisseling noodzakelijk is.

Eveneens is in Groningen en Drente vrijwel de geheele hoeveelheid grond, die voor verbouw van fabrieksaardappelen in aanmerking komt, door fabrieksaardappelen ingenomen. Het volgend staatje geeft een verdeling van het bodemgebruik aan voor aardappelen en suikerbieten:

In 1914 waren bebouwd met:

	aardappelen.	waarvan fabrieks- aardappelen.	Suiker- bieten.
	H.A.	H.A.	H.A.
Groningen.....	21.310	16.553	5.152
Friesland.....	16.356	2.331	3.062
Drente.....	20.559	10.975	198
Overijssel.....	16.421	1.370	110
Gelderland.....	26.411	—	5.531
Utrecht.....	2.780	—	141
Noord-Holland.....	5.398	—	5.350
Zuid-Holland.....	12.308	—	9.666
Zeeland.....	13.061	—	21.385
Noord-Brabant.....	22.542	—	11.903
Limburg.....	13.367	—	736
Totaal.....	171.513	31.229	63.234

Is op grond van het voorgaande reeds te vermoeden, dat het met het tekort aan consumptieaardappelen niet zoo'n vaart zal loopen; zoo groeit dit vermoeden tot zekerheid, zoodra men er rekening mee houdt, dat we in normale jaren aanmerkelijke kwantiteiten aardappelen — in hoofdzaak ook voor consumptie geschikt — konden exporteerden. Over de jaren 1911/1914 beliep die export gemiddeld 6,250,000 H.L., d. i. 20 à 25 % van hetgeen voor onze consumptie benodigd is.

Van den kant van fabrieksaardappelen — en daarop mag ook wel eens de aandacht gevestigd worden — zal het gevaar van een tekort aan consumptieaardappelen niet kunnen dreigen: een deel der fabrieksaardappelen toch is wel degelijk voor menschelijke consumptie geschikt en wordt trouwens ook in normale tijden daarvoor gebezigd. Door vast te stellen, hoeveel aardappelen de fabrieken ten hoogste mogen vermalen, heeft de Regeering het ten allen tijde in de hand, er voor te zorgen, dat de voor menschelijk gebruik bestemde hoeveelheid aardappelen zoo groot mogelijk blijve. Als er gevaar dreigde zou het dus alleen hier vandaan kunnen komen, dat inplaats van aardappelen bieten verbouwd werden.

Nemen wij echter hier het zeer ongunstige geval, dat in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant — de provincies, die door de ligging der suikerfabrieken voor bietenverbouw in aanmerking kunnen komen — 50 % der oppervlakte, die in 1914 met aardappelen bezet was, door bieten werd vervangen, dan nog dreigt er geen gebrek aan consumptieaardappelen te ontstaan. Handhaving van het uitvoerverbod zal dan voldoende blijken om de normale behoefte te dekken, zelfs ook al vermaalden de aard-

appelmeelfabrieken vrijwel het normale kwantum. Voor het alarmgeroep, dat thans hier en daar opgaat, bestaat dan ook, naar wij meenen, geen gronde reden.

OVEREENKOMSTEN TOT HET BOUWEN VAN SCHEPEN.

Gelijk bekend is, geschiedt het in dezen tijd van ongewone bedrijvigheid in de scheepsbouwrijverheid meer dan eens, dat aan een kleinere en financieel niet sterk staande werf de bouw van een kostbaar zeeschip wordt opgedragen. Let men hierbij op de groote prijschommelingen in de grondstoffen, welke voor den bouw benodigd zijn, en de daaruit voor den scheepsbouwmeester voortvloeiende risico's, dan verdient het zeker aanbeveling, dat hij, die een schip aanbesteedt, rekening houdt met een mogelijk faillissement van den bouwer en zich er eene voorstelling van maakt, welke zijne rechtspositie in dat geval zou zijn.

Voor de bepaling dezer positie zal men tweërlei vorm van bouwovereenkomsten moeten onderscheiden.

A. Meestal wordt bedongen, dat de bouwmeester niet alleen het werk van den aanbouw zal verrichten, maar ook de noodige materialen zal verschaffen en dat hij op zekeren dag het schip geheel gereed aan den aanbesteder zal opleveren. Deze laatste verbindt zich daartegenover den jegen den eerste om een zeker bedrag te betalen, in den regel betaalbaar in termijnen, waarvan enkele reeds tijdens den bouw, dus vóór de oplevering, moeten worden voldaan.

Een overeenkomst van dezen inhoud plaatst den aanbesteder, indien de bouwmeester mocht faillieeren vóór de oplevering en nadat misschien al een of meer termijnen van de bouwsom zijn voldaan, in een zeer zwakke positie.

Niet alleen heeft de aanbesteder alsdan geen recht op afwerking van het schip, doch ook zal hij het schip — voor zoover dit gereed mocht zijn — niet kunnen opeischen. De eenige hem jegen den opgetreden faillissementscurator toekomende bevoegdheid bestaat volgens artikel 37 der Faillissementswet daarin, dat hij dezen mag sommeeren om binnen acht dagen te verklaren, of hij de overeenkomst van aanneming gestand wil doen; verklaart de curator zich hiertoe binnen dien tijd niet bereid, dan is de overeenkomst volgens gemeld artikel ontbonden en kan de aanbesteder voor schadevergoeding als concurrent schuldeischer opkomen, verklaart de curator zich wel tot nakoming bereid, dan zal hij bij de verklaring zekerheid moeten stellen voor de richtige uitvoering.

Meestal zal de curator zijn keus in den eersten zin uitbrengen en zich niet tot afbouw verbinden, omdat voor de faillissements-schuldeischers in het algemeen — met uitzondering alleen van den aanbesteder — deze houding het voordeeligst zal zijn. Immers de failliete boedel zal alsdan aan den actieven kant met de waarde van het gedeeltelijk afgevoerde schip stijgen. Weliswaar vermeerdert ook het passief met het bedrag van de aan den aanbesteder toekomende schadevergoeding, doch per slot van rekening zal het aan de concurrente schuldeischers uit te keeren percentage hooger worden.

De aanbesteder kan aldus, vooral indien de betaalde bouwtermijnen een aanzienlijk bedrag vormen, groote schade lijden door het faillissement van den bouwmeester.

Hoewel dit niet de rechtsverhouding der partijen bij faillissement van den bouwer betreft, wijzen wij er te dezer plaatse toch op, dat tegenover voormeld nadeel voor den aanbesteder bij dezen vorm van aanbesteding voor hem het voordeel staat, dat de aannemer de risico draagt van verloren gaan van het schip, op welke wijze ook, vóór de oplevering, indien slechts de aanbesteder niet nalatig is geweest om het te ontvangen (art. 1641 Bur-

gerlijk Wetboek). De bouwmeester zal dus bij te niet gaan van het schip op de werf op eigen kosten een nieuw schip moeten bouwen.

Hieruit volgt weer, dat de aannemer de aangevozen persoon is om de mogelijke gevaren, die het schip aan de werf kunnen treffen, door verzekering te dekken.

B. Naast de tot dusver bedoelde overeenkomst van aanbesteding staat een andere minder gebruikelijke.

De aanbesteder kan namelijk bedingen, dat de bouwmeester, in plaats van de tot een schip gevormde materialen en zijn werk ineens na volledige afwerking van het schip aan hem in eigendom af te leveren, de materialen tegen zekeren prijs aan hem in eigendom zal verschaffen naarmate deze voor den bouw worden aangewend. Eigenaar van het schip op stapel is dan op elk oogenblik de aanbesteder, slechts de te verrichten arbeid wordt ineens op een vastgestelden dag opgeleverd.

Gevolg van deze verhouding is, dat bij faillissement van den aannemer, de aanbesteder weliswaar geen verdere afwerking kan eischen, indien de curator zich daartoe na sommatie niet bereid verklaart, doch dat het door hem verkregen eigendomsrecht op het schip in aanbouw onaangestast blijft. De aanbesteder kan dus het schip van den curator opeischen en blijft in zoverre buiten het faillissement. Daarnaast zal hij zich als concurrent schuldeischer kunnen doen verifiëren voor de schade, door hem geleden als gevolg van de niet verdere levering van materialen door den aannemer en het staken van het bedongen werk. Bedragen de door den aanbesteder betaalde termijnen van de aannemingssom niet meer dan de waarde van het gedeeltelijk gereed gemaakte vaartuig, dan zal het door hem door het faillissement te lijden nadeel aldus zeer zijn beperkt.

Tegenover deze, in vergelijking met de sub A. besproken verhouding, voordeelige positie in geval van faillissement staat echter als keerzijde een nadeliger, indien het schip op de werf buiten schuld van den bouwmeester te niet mocht gaan. De risico van ondergang zal dan den aanbesteder, eigenaar van het schip, treffen. De bouwmeester is niet verplicht — anders dan bij de overeenkomst sub A. vermeld — een nieuw schip op stapel te zetten. Anderzijds zal hij — dit meenen wij uit artikel 1643 B. W. te mogen afleiden — zijn aanspraak op vergoeding voor zijn werk, niet echter voor de reeds geleverde materialen, verliezen, tenzij de aanbesteder ten tijde van het te niet gaan nalatig was om dit goed te keuren. Het is duidelijk, dat het hier de aanbesteder is, die het schip op de werf zal moeten verzekeren of te zijnen behoeve doen verzekeren.

Nauw

REGELING DER BINNENSCHIEPVAART.

Een medewerker te Groningen schrijft:

Gedurende het geheele najaar van 1914 waren de vrachten, welke van hier naar Rotterdam werden betaald, over het algemeen niet hoog en nauwelijks loonnend te noemen. Voor granen werd in September 1914 *f* 2.25 en *f* 2.50 per 2000 kg. betaald; later in het najaar zijn die vrachten tot *f* 3.50 en *f* 4. gestegen; doch in December begon eene daling, welke aanhield tot in Januari 1915 eene vracht van *f* 1.80 naar Amsterdam en *f* 2.— naar Rotterdam werd betaald; zelfs is in Juni van dat jaar bevracht voor *f* 1.50 naar Amsterdam en Rotterdam.

Dat de schippers over deze vrachten ontevreden waren zal zeker niemand verwonderen. In den zomer van 1915 hebben de hier toen liggende schippers zich vereenigd en besloten, niet meer te varen voor de geldende vrachten; welke voor hen geen bestaan opleverden; zij maakten toen een minimumtarief

bekend, waaronder geen schipper eene vracht mocht aannemen. Volgens dat tarief was op 30 Juli 1915 de minimumvracht van Groningen naar Amsterdam voor zwaar graan *f* 2.— per 2000 Kgr., voor licht graan 25 cents hooger, naar andere plaatsen zou in verhouding eene verhooging moeten worden betaald. De handel heeft zich aan deze minimumvrachten gehouden, doch zij bleven niet lang van kracht. De schippers maakten spoedig bekend, dat de minimumvracht was verhoogd en voor zwaar graan in het vervolg *f* 3.— naar Amsterdam zou bedragen. Een ieder, die zich niet aan de vastgestelde minimumvrachten zou houden, werd met boycot bedreigd, zoowel schippers als bevrachters. De schippersbond had een lokaal gehoord, waarin elken dag gedurende eenige uren een schippersbeurs werd gehouden en daar konden schippers en scheepsbevrachters bijeen komen om de vrachten af te sluiten. De vastgestelde vracht van *f* 3.— voor zwaar graan naar Amsterdam is ook niet lang gehandhaafd gebleven en spoedig wederom verhoogd in verband met het groote vervoer van hout van Delfzijl naar Holland, welk hout in Delfzijl werd aangevoerd door Duitse schepen, die niet door de Noordzee naar Amsterdam en Zaandam konden varen zooals in normale tijden geschiedt.

Na nog enkele malen te zijn gewijzigd is op 8 Januari 1916 de vracht voor zwaar graan naar Amsterdam vastgesteld op *f* 4.25 per 2000 Kgr. voor partijen van 40—60 last. Voor grootere partijen is de vracht iets lager, en voor lichte granen 25 cents per 2000 Kgr. hooger. Naar andere plaatsen wordt eene vastgestelde verhooging betaald, voor Rotterdam bedraagt deze 50 cents per 2000 Kgr.

Behalve dat de vrachten door den schippersbond zijn vastgesteld en dwangmaatregelen zijn bekend gemaakt voor het geval men van de tarieven zou willen afwijken, heeft de schippersbond ook een reglement gemaakt voor de beurtbevrachting. Elk schip wordt, nadat de lading is gelost, op de beurtlijst geplaatst en scheepsbevrachters zijn verplicht, de schepen te bevrachten naar de volgorde van de beurtlijst; slechts wanneer de aan de beurt zijnde schipper de vracht weigert mag de vracht aan den volgende schipper worden aangeboden. Wanneer schippers of bevrachters van deze bepalingen afwijken worden zij met boycot of op andere soms handtastelijke wijze gestraft. Een over een schipper uitgesproken boycot strekt zich uit over het geheele land. Onlangs nam een schipper vóór zijn beurt den 23sten Februari eene vracht aan. Toen een gedeelte der partij was geladen werd hem evenals den bevrachter aan het verstand gebracht, dat hij vóór zijne beurt laadde, en dat wel zoo duidelijk, dat hij het in overleg met den bevrachter raadzaam oordeelde, het aangenomen werk aan den op de beurtlijst bovenaan staanden schipper over te dragen en het reeds geladene te doen overladen. Nu is deze schipper volgens de beurtlijst den 7den Maart bevracht.

De maatregelen, welke door de schippers zijn genomen, zoowel wat de vrachttarieven betreft als de ingevoerde beurtbevrachting, worden op het oogenblik door den handel en andere afladers gunstig beoordeeld. Het laat den afladers over het algemeen koud, welk schip zij beladen en zoolang de schippers geene buitensporige vrachten vaststellen zullen zij van de zijde der afladers geene tegenwerking ondervinden. Wel werd van verschillende zijden, ook van die der schippers, de noodzakelijkheid bepleit om de vrachten iedere maand te doen vaststellen door eene uit de schippers en afladers samen te stellen commissie, welke commissie dan tevens zou kunnen optreden als arbitrage-commissie bij geschillen. Tot de samenstelling van zulk een commissie is echter nog niet besloten, hoewel daaraan in de toekomst wel behoefte zal blijken te bestaan.

Het is zeker, dat het schippersbedrijf door de

samenwerking der schippers, die in den loop van het laatste jaar een grooten en krachtigen bond hebben gevormd, loonend is geworden. De afladers verheugen zich over deze, voor de schippers gunstige resultaten en zullen den bond niet tegenwerken, zoolang deze van zijn kracht geen misbruik maakt.

A. P. S.

500 MILLIOEN!

De goudvoorraad van de Nederlandsche Bank, in deze bladzijden reeds zoo dikwijls ter sprake gebracht, heeft thans het halve milliard overschreden. Niet oninteressant is het hierom, eens een overzicht te geven van den groei, beginnend bij de donkere dagen van Januari 1883, toen de goudvoorraad beneden f 5 millioen geslonken was en alleen een geforceerde disconto-politiek ons voor erger heeft kunnen bewaren. Het staatje bevat tevens de cijfers aangaande den zilvervoorraad, sedert 1905 steeds gedaald, en het bedrag der bankbiljetten en rekeningcourant-saldi, welker gezamenlijk bedrag in den laatsten tijd met den stijgenden goudvoorraad schier gelijken tred is gaan houden.

	Goud	Zilver	B.B.	Rek.Crt. saldi
Jan. 1883	5	92	193	7
Juli 1884	44	94	193	9
„ 1889	66	79	211	20
„ 1894	54	84	207	7
„ 1899	38	75	222	9
„ 1904	66	79	245	6
„ 1909	121	42	285	7
„ 1914	161	8	322	7
Oct. 1914	156	4	453	26
Jan. 1915	217	3	494	29
April „	287	1	470	64 ¹⁾
Juli „	360	2	503	35
Oct. „	390	2	542	14
Jan. 1916	437	6	578	48
11 Maart 1916 ...	501	5	582	91

¹⁾ Incl. 25 van het Rijk (storting op de oorlogleening).

Wat een goudvoorraad van 500 millioen voor Nederland beteekent, blijkt bij vergelijking met enkele andere landen, een vergelijking, die thans met meer recht gemaakt mag worden, nu vrijwel overal het goud uit het verkeer verdwenen is en een belangrijk deel naar de circulatiebank is gevloeid.

	Goudvoorraad der circulatiebank in millioenen guldens.	Bevolking in millioenen.	Goudvoorraad per hoofd der bevolking in guldens.
Engeland	1015 ¹⁾	47	22
Duitschland ...	1475	69	21
Frankrijk	2417	40	60
Rusland	1946	176	11
Italië	510	36	14
Nederland	500	6	83
Spanje	439	20	22
Zwitserland ...	121	4	30
Zweden	107	3	36
Denemarken ...	74	6	12
Noorwegen ...	47	2,5	19

¹⁾ Inclusief de reserve voor de currency notes.

Zooals men ziet is het bedrag per hoofd in ons land belangrijk grooter dan in alle andere landen; zelfs overtreft het het cijfer van Frankrijk in ruime mate.

OORLOGSWINSTBELASTING.

Het ontwerp tot heffing eener oorlogswinstbelasting is bij de Tweede Kamer ingediend. Hieronder volgt een overzicht van de hoofdtrekken der voorgestelde regeling:

De belasting wordt geheven van alle particulieren, die hun inkomen, en van alle vennootschappen en ver-

dere rechtspersonen, die hun winst zagen vermeerderen als onmiddellijk of middellijk gevolg van den oorlogstoestand. Iedere vermeerdering van inkomen of winst in dezen tijd wordt geacht een gevolg van den oorlogstoestand te zijn, indien en voorzover het tegendeel niet aannemelijk is gemaakt. Van inkomensvermeerderingen, gevolg van verhoogde uitkeeringen door vennootschappen, die reeds in de belasting bijdragen, behoeft niet wederom belasting te worden betaald.

Onbelast blijven vermeerderingen beneden f 2000. Het tarief van heffing bedraagt 30 % van hetgeen de vermeerdering boven f 2000 bedraagt. Mitsdien wordt geheven bij een oorlogswinst van:

f	2.100	1.45 % of f	30
„	2.500	6	150
„	5.000	18	900
„	10.000	24	2.400
„	20.000	27	5.400
„	100.000	29.4	29.400
„	200.000	29.7	59.400
„	1.000.000	29.94	299.400

Zoowel bij de bepaling van den aftrek als van het heffingspercentage is de minister van het voorstel der Staatscommissie afgeweken. Deze stelde n.l. voor, vermeerderingen beneden f 1000 onbelast te laten en het heffingspercentage op 25 te stellen met zekere degressie voor winsten beneden f 20.000. Het heffingspercentage wordt door den minister verhoogd ten einde uit de hoogere opbrengst zoo noodig uitkeeringen aan door den oorlogstoestand getroffen gemeenten te doen geschieden.

De aanslag geschiedt op grond van aangifte door den belastingschuldige, wien daarvoor een biljet wordt toegezonden. Ook zij, die geen biljet ontvangen, zijn verplicht tot aangifte. Aan de ambtenaren met de uitvoering belast worden verstrekkende bevoegdheden verleend. Zij kunnen inzage vorderen van boeken en bescheiden, zich door deskundigen doen bijstaan en inlichtingen inwinnen bij ambtenaren en bij allen, die in deze dagen blijvend of tijdelijk met bestuursfuncties zijn belast.

Onjuiste of onvolledige aangifte wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden, opzettelijk valsche verklaringen met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren. Hij, die zonder een aanslagbiljet te hebben ontvangen, verzuimt eigener beweging aangifte te doen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste één maand.

Zet in een verder oorlogsjaar de behaalde winst zich in een verlies om, dan kan volgens daarvoor gestelde regelen geheele of gedeeltelijke restitutie geschieden.

DE NEDERLANDSCHE ZEEVISSCHERIJ IN 1915.

In 1915 werd aan de Nederlandsche Haringvischerij deelgenomen door 728 schepen van verschillend type, tegen 748 in 1914, 716 in 1913, 729 in 1912.

In Juni waren de aanvoeren bijzonder schraal en ook in Juli waren de vangsten nog klein, maar door de groote vraag kon alles onmiddellijk plaatsing vinden en bereikten de prijzen een ongekende hoogte. Deze vaste stemming hield de geheele maand Juli aan.

Augustus bracht, wat de vangst betreft, niet veel verbetering, mede tengevolge der beperkte vischgronden. De Noordzee-districten, waar anders in Augustus veel gevangen wordt, waren thans verboden terrein.

Eind Augustus waren de aanvoeren iets ruimer met vaste en stijgende markt.

September was gunstig en de buitengewoon hoge prijzen liepen nog verder op. In één week werd o. a.

aan de beurs te Vlaardingen voor 1½ miljoen gulden aan haring verhandeld.

Eind October staakten vele schepen de visscherij, voornamelijk om het mijngevaar.

Statistiek der aanvoeren van haring over 3 jaar (in vaten): ¹⁾

	1915	1914	1913
Tot 28 Juli	68.398	85.474	118.456
„ 25 Augustus	140.782	164.652	238.331
„ 29 September	321.705	214.136	383.158
„ 27 October	492.370	358.939	614.369
„ 17 November	585.082	489.565	677.685
Totaal der aanvoeren	589.383	497.166	766.711

De hoogste prijzen, voor haring gedurende 1915 besteed, waren de volgende, vergeleken met die van 1914:

Maanden	Volle haring		Maatjes haring		Yle haring	
	1915	1914	1915	1914	1915	1914
Mei	f 30.—	—	f 62.—	f 64.—	—	—
Juni	„ 50.—	f 70.—	„ 34.—	„ 34.—	—	—
Juli	„ 39.—	„ 29.—	„ 35.—	„ 19.—	—	—
Augustus	„ 44.—	„ 25.—	„ 41.—	„ 16.—	—	—
September	„ 50.—	„ 27.—	„ 49.—	„ 24.—	f 49.—	f 21.—
October	„ 58.—	„ 24.—	„ 47.—	„ 22.—	„ 52.—	„ 22.—
November	„ 56.—	„ 25.—	„ —	„ —	„ 53.—	„ 21.50

Ook de volgende uitvoercijfers van pekelharing en bokking zijn belangrijk:

	1915	1914	1913
Naar Amerika	12.201	81.700	98.010 vtn.
„ België	105.343	60.450	62.650 „
„ Duitschland ..	720.810	342.550	517.800 „
„ andere landen	9.054	20.405	49.635 „
Totaal	847.408	505.105	728.095 vtn.

De export naar Duitschland is dus in het afgelopen jaar meer dan verdubbeld. Deze vermeerdering mag wel in de eerste plaats toegeschreven worden aan het feit, dat Polen, groot consument van haring, weder voor den invoer werd opengesteld.

Hoezeer ook de Trawl- en Beugvisscherij van de buitengewone omstandigheden heeft geprofiteerd blijkt wel uit de cijfers der besommingen, door Nederlandsche visschers verkregen aan de Vischhal te IJmuiden. De totale opbrengst bedroeg in 1915 ruim f 14.700.000.—, tegen bijna 6½ miljoen gulden in 1914 en bijna f 5.800.000 in 1913.

DEKKING VAN PAPIEREN GELD IN ENGELSCHE-INDIË.

De laatste jaren vóór den oorlog was Britsch-Indië in staat, grote bedragen goud tot zich te trekken. In 1913 b.v. bedroeg de invoer £ 8.077.532. In 1914 daalde deze echter door het uitbreken van den wereldoorlog tot £ 4.704.640 (van den import viel nog het grootste gedeelte in het eerste semester) en in 1915 tot £ 1.499.795. In Januari 1916 moest zelfs voor een bedrag van £ 719.498 geëxporteerd worden. In de laatste weken is echter eene merkbare verandering ingetreden. De toenemende export van Engelsch-Indië heeft de wisselkoersen weder tot het punt gebracht, waarop invoer van goud, zelfs bij de tegenwoordige hooge vrachten en assurantie-kosten, voordeel zou opleveren. Engeland zou uitvoer van goud echter zeer ongaarne zien, en er is dan ook besloten tot eene verlenging (voorloopig met een half jaar) van de oorlogs-ordonnantie van het Bestuur der Kolonie, waarbij de dekking van £ 4.000.000.—

¹⁾ Bedoeld zijn telkens „volgepakte tonnen” inhoudende 800 à 875 stuks haring, naar de grootte.

papieren geld door sterlingwissels en Treasury Bills in stede van goud toegestaan werd. Men heeft hier feitelijk met een vorm van „double emploi” te doen. De gouddekking bij de Bank of England heeft daardoor niet meer dezelfde beteekenis als voorheen. Het bedrag is nog niet groot, maar juist in dergelijke gevallen geldt het, dat „ce n'est que le premier pas qui coûte”. De currency-notes, die aanvankelijk bestemd waren slechts korten tijd in omloop te blijven, zijn nog steeds in circulatie, en de dekking is tot een laag cijfer (28½ %) gedaald. Zoo is ook de kans niet gering, dat bovengenoemde ordonnantie telkens verlengd en voorloopig niet weer ingetrokken zal worden. En zouden andere koloniën niet het vaderlandlievende voorbeeld volgen? Egypte heeft voor de financiering van den katoenogst altijd groote bedragen goud ingevoerd, maar zou thans eveneens over kunnen gaan tot uitgifte van papieren geld, gedeekt door Treasury-bills en Sterling-wissels.

VERHOOGING DER TABAKSBELASTING IN DUITSCHELAND.

Het thans ingediende ontwerp tot verhooging der tabaksbelasting in Duitschland, omvat in hoofdzaak het volgende:

a. Verhooging der inkomende rechten voor buitenlandsche tabak, zoodat deze zullen bedragen:

voor ruwe tabak	130 Mk. p. 100 Kg.,	} plus 65% van de waarde
„ sigaren	700 „ „ „ „	
„ sigaretten	1500 „ „ „ „	
„ gekorven rooktabak	1100 „ „ „ „	
„ snuif- en pruimtabak	600 „ „ „ „	

b. Verhooging van den accijns voor inlandsche tabak op 75 Mk. per 100 K.G.

c. Heffing van een oorlogstoeslag voor sigaretten (boven de reeds daarvoor bestaande bandarollebelasting), welke toeslag berekend wordt naar de detailverkoopwaarde en naar gelang der prijzen wisselt tusschen 20 en 25% dier waarde.

De meerdere opbrengst wordt geschat: van de verh. van invoerr. en accijns op 72.600.000 Mk. f., den sigarettentoeslag „ 87.000.000 „

De vorige rechtenverhoging (in 1909) bepaalde voor ruwe tabak de belasting op 85 Mk. per 100 K.G. plus 40% van de waarde, den accijns voor inlandsche tabak op 57 Mk. per 100 K.G. Op te merken valt, dat de toen aangenomen verhouding tusschen gewichts- en waardebelasting ongeveer gehandhaafd blijft; daarentegen wordt de voorsprong, dien volgens de bestaande regeling de inlandsche tabak reeds had, door het nieuwe ontwerp nog belangrijk vergroot.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoerverboden. Verboden is de uitvoer van kurk en van zwavel.

Het bestaande uitvoerverbod van hennep is met enkele soorten, als Manilla-hennep en sisal, en de daaruit vervaardigde artikelen aangevuld.

Tijdelijk opgeheven is het uitvoerverbod van *baalzwuur*.

Distributie van Mais. Voor levering in de maand Maart is slechts 30% van de aangevraagde hoeveelheden Regeeringsmais toegewezen.

Inzake beschikbaarstelling van mais, ten behoeve van fabrikanten van maismeel en maiskoeken, landbouwers en veehouders, heeft de Minister van Landbouw voor de maand April nieuwe voorwaarden vastgesteld, welke op verschillende punten afwijken van de tot dusver geldende. Verscherpung der controle is het voornaamste doel der nieuwe bepalingen. Aanvragen voor Aprillevering moeten vóór 18. Maart zijn

ingekomen bij de Commissie voor den Graanhandel te Amsterdam of het Comité van Graanhandelaren te Rotterdam.

In een ministerieele circulaire aan de burgemeesters wordt er op gewezen, dat regeeringsmaatschappijen, grossiers, enz., soms tegen hooger prijzen verkocht wordt dan in de bedoeling ligt. Den burgemeesters wordt verzocht, te doen nagaan, of de bepaling omtrent verkoop met een billijke winst voldoende wordt nageleefd.

BOEKAANKONDIGING.

Dr. Hermann A. L. Lufft, New York:
Die Nordamerikanischen Interessen in Süd-amerika vor dem Krieg. Jena
Gustav Fischer 1916.

Het Kieler Institut für Seeverkehr und Weltwirtschaft onder leiding van den hoogleeraar Harms, zal den lezer van naam niet onbekend zijn. Het belangrijke driemaandschrift „Weltwirtschaftliches Archiv” wordt onder de auspiciën van het Institut uitgegeven, terwijl de geprezen studie van Emil Helfferich over „die Niederländisch-Indischen Kulturbanken” van de reeks van geschriften van het Institut, uitgegeven onder den verzamelnaam „Probleme der Weltwirtschaft” het 21ste deel vormt.

Sedert den oorlog publiceert het Institut een serie Kriegswirtschaftliche Untersuchungen, waarvan het aan hoofde dezes vermelde geschrift het vierde deel uitmaakt.

De verdienste van het geschrift is, dat uitvoerig en aan de hand van tal van feiten wordt aangetoond dat de Noord-Amerikaansche belangen in Zuid-Amerika reeds vóór den oorlog van veel grooter beteekenis waren dan men algemeen dacht en de uiterlijke schijn vermoeden deed.

Ging men b.v. de handelsstatistieken na, dan kwam men tot de conclusie, dat van den totaalhandel van geheel Zuid-Amerika van ruim 2150 millioen \$ in 1912, 350 millioen of 16 % voor rekening van de Vereenigde Staten kwamen, welke cijfer bovendien aan beteekenis verliest, wanneer men weet, dat deze handel vrijwel geheel met vreemde schepen geschiedde en voor een groot deel via Londen werd gefinancierd. Ook waren de uit Noord-Amerika ingevoerde goederen van een groote eenvormigheid: „75 % are products of our large organisations.” Het in Zuid-Amerika gestoken Amerikaansche kapitaal is voorts in vergelijking met dat van andere landen betrekkelijk gering. Naar recente schattingen toch stond voor den oorlog uit:

aan Engelsch kapitaal 4.000 millioen Dollar,
„ Fransch-Belgisch kapitaal 2.500 „ „
„ Duitsch kapitaal 1.000 „ „
„ Amerikaansch kapitaal ... 500 „ „

Ziet men nader toe, dan blijkt evenwel, dat de feitelijke economische macht van de Vereenigde Staten in Zuid-Amerika belangrijk grooter was dan uit deze cijfers opgemaakt kon worden.

Een groot deel van het Europeesch kapitaal staat toch in dienst der Noord-Amerikaansche organisaties, waarvan de Farquhartrust de voornaamste vormt. Deze trust, oorspronkelijk en ook thans nog in hoofdzaak eigenaar en exploitant van spoorwegen, welke net zich over het geheele werelddeel uitstrekt, heeft zich daarnevens steeds meer ontwikkeld op allerlei ander gebied. In het bezit van ontzaglijke complexen grond, heeft zij zich ingelaten met veeteelt en met de vleeschindustrie in Argentinië, met de rubbercultuur aan de Amazonerivier, de ertsmijnen in Bolivia en Paraguay, de petroleumproductie, die in tal van landen van dit werelddeel een ontzaglijke toekomst schijnt te hebben. En steeds in dezen vorm, dat de leiders van de trust, die in nauwe relatie staan met de machtige Standard Oil groep en de National City Bank, met een betrekkelijk gering

eigen kapitaal een groote hoeveelheid vreemd kapitaal controleeren.

Uitvoerig maakt de schrijver voorts melding van de botsingen met andere groepen, b.v. den strijd van de ten slotte in één onderhoorige maatschappij saamgebrachte belangen in Peru tegen de oude Peruvian Corporation, welke er toe leidde, dat het Engelsche kapitaal de controle over de petroleumvelden verloor, hetgeen voor de toekomst der Corporation van groote beteekenis kan zijn; hij wijst aan, hoe ook in Argentinië gelijke verschijnselen zich voordeden, hoe b.v. de groote Liebig Co., niettegenstaande haar kapitaal geheel in Engelsche handen was, in toenemende mate dienstbaar werd gemaakt aan de Amerikaansche belangen.

De schrijver meent uit dit alles de conclusie te mogen trekken, dat reeds vóór den oorlog een verschuivingsproces ten gunste van de groote Amerikaansche groepen aan te wijzen was, en terecht merkt hij op, dat, wie van al deze feiten op de hoogte is, een eenigszins ander inzicht krijgt in de beteekenis van de krachtige pogingen, die thans door de National City Bank en onder hare leiding door de nieuw opgerichte American International Corporation worden ondernomen tot verdere uitbreiding van de Noord-Amerikaansche belangen in het zuidelijk werelddeel.

MAANDCIJFERS.

SPAARBANKCIJFERS.

Overzicht van inleg en terugbetaling bij 49 particuliere spaarbanken (aangesloten bij den Nederlandschen Spaarbankbond) gedurende Januari 1916.

Spaarbanken met een aan inleggers verschuldigd bedrag van:	Bedrag in Guldens		Posten	
	Inleg	Terug- betaling	Inleg	Terug- betaling
beneden f 100.000	6.299	7.360	96	27
f 100.000 „ 500.000	223.953	146.527	4286	1631
„ 500.000 „ 1.000.000	283.991	219.062	4494	1620
„ 1.000.000 „ 2.000.000	612.244	392.431	8415	2790
„ 2.000.000 „ 4.000.000	360.828	299.217	3036	1347
„ 4.000.000 „ 7.000.000	815.463	567.269	9641	5205
boven „ 7.000.000	1.583.135	808.943	32631	11103
Totaal ..	3.885.917	2.440.812	62599	23723
Totaal Januari 1915 ..	2.308.230	3.290.239	43207	24891
„ „ 1914 ..	3.430.596	2.937.048	71357	29884

Januari	1916	1915	1914
Uitgegeven nieuwe boekjes	4917	2724	5106
Geheel afbetaalde boekjes..	2454	2903	2630

Idem gedurende Februari 1916.

Spaarbanken met een aan inleggers verschuldigd bedrag van:	Bedrag in Guldens		Posten	
	Inleg	Terug- betaling	Inleg	Terug- betaling
beneden f 100.000	179	359	6	2
f 100.000 „ 500.000	128.543	99.385	2644	856
„ 500.000 „ 1.000.000	233.709	152.831	2642	852
„ 1.000.000 „ 2.000.000	434.217	338.985	6121	1753
„ 2.000.000 „ 4.000.000	341.161	265.967	3290	1739
„ 4.000.000 „ 7.000.000	692.796	451.584	8930	4054
boven „ 7.000.000	1.344.127	797.452	30363	10327
Totaal ..	3.174.734	2.106.567	53996	19583
Totaal Februari 1915 ..	1.640.960	4.765.489	35546	25741
„ „ 1914 ..	2.587.877	2.494.229	61507	24328

Februari	1916	1915	1914
Uitgegeven nieuwe boekjes	4275	2215	4001
Geheel afbetaalde boekjes..	1968	2687	2188

In herinnering wordt gebracht, dat in Februari 1915 de storting op de 5 % Staatsleening plaats vond.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	11 Maart 1916.	20 Juli 1914.
Ned. Bank	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
{ Disc. Wissels	4 1/2	4
{ Bel. Binn. Eff.	1	23
{ Vrsch. in R.C.	5 1/2	5
Bank of England	5	3
Deutsche Reichsbk.	5	4
Banque de France	5	3 1/2
Oostenr. Hong. Bk.	5	4
Russische Staatsbk.	6	5
Nat. Bank v. Denem.	5	5
Zweedsche Rijksbk.	5 1/2	4 1/2
Zwitsersche Nat. Bk.	4 1/2	3 1/2
Bank van Italië	5 1/2	5
Federal Res. Bk. N.Y.	3-5	—
Javasche Bank	3 1/2	3 1/2

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie				
11 Mrt. '16	1 1/2	2	5 3/8	4 1/2-3/4	—	2-1/4
6-11 „ '16	1 1/2-7/8	2-1/2	5 3/8	4 1/2-3/4	—	2-1/4
28 F.-4 M. '16	1 3/8-2 1/8	2-3/4	5 3/8-1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
21-26 Fb. '16	2-1/4	2-3/4	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
14-19 „ '16	1 1/4-2	2 1/4-1/2	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
8-13 Mrt. '15	4 3/8-3/4	4 1/4-3/4	1 1/2-1 1/8	—	—	1 3/4-7/8
9-14 Mrt. '14	3 5/8-3/4	3-3/4	2 1/4-3/8	3 1/4-3/8	2 3/4	1 3/4-2
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

¹⁾ Noteeringen van de Ver. v. d. Effectenhandel en de Prolongatievereniging door elkander.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgegeven. De dagelijksche koersen op New York en de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New-York
6 Mrt. 1916 ..	11.26 1/2	42.10	40.10	2.36 3/4
7 „ 1916 ..	11.28 1/2	42.02 1/2	40.15	2.37
8 „ 1916 ..	11.28	41.87 1/2	40.10	2.36 1/2
9 „ 1916 ..	11.31 1/2	41.85	40.15	2.37
10 „ 1916 ..	11.31 1/2	41.77 1/2	40.15	2.37
11 „ 1916 ..	11.31	41.65	40.17 1/2	2.37 1/4
Laagste der week	11.23	41.55	39.97 1/2	2.35 3/4
Hoogste „ „	11.32	42.12 1/2	40.20	2.37 1/4
4 Mrt. 1916 ..	11.23 1/2	42.12 1/2	40.02 1/2	2.35 1/2
26 Febr. 1916 ..	11.19	42.35	39.97 1/2	2.34 3/4
Muntpariteit	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitserland	Weenen	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
11 Mrt. 1916	45.27 1/2	29.05	67.55	67.55	—
Laagste d. w.	44.90	28.90	66.60	66.70	—
Hoogste „ „	45.27 1/2	29.40	67.65	67.65	—
4 Mrt. 1916	44.95	29.30	66.60	66.60	98-3/4
26 Febr. 1916	44.65	29.50	65.85	66.05	98-3/4
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De wisselkoersen waren deze week slechts aan geringe schommelingen onderhevig. De koers van Londen kon enkele punten opkomen en was gedurende de geheele week aan den

vastten kant. Parijs onveranderd. Berlijn en Weenen, nog steeds flauwer, moesten circa 1 1/2% prijsgeven.

In New York, hoewel sterk gevraagd, was geen rijzing van beteekenis te bespeuren. Alleen Skandinavië was sterk oplopend en noteert nu circa 1 1/2% boven het normale goudpunt van uitvoer.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in £ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
11 Mrt. 1916....	4.76.90	5.90 1/4	72 3/8	42 7/10
Laagste d. week..	4.76.65	5.89 1/4	72 3/10	42 3/10
Hoogste „ „ ..	4.77.—	5.91 1/4	73 1/4	42 7/10
14 Mrt. 1916....	4.77.—	5.88 1/2	73 3/8	42 1/2
26 Febr. 1916....	4.76.90	5.87 1/4	73 1/4	42 1/2
Muntpariteit	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/10

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings-eenheden	26 Feb. 1916	4 Mrt. 1916	Week 6-9 Maart. '16		9 Mrt. 1916 ¹⁾
				Laagste	Hoogste	
Italië	Lires p. £	32.02 1/2	31.90	31.97 1/2	32	32
Madrid	Peset. p. £	25.07 1/2	25.04	25	25.07 1/2	25
Lissabon	d.p. escudo	36	35 1/4	34 7/8	35	34 7/8
Petrograd	R. p. £ 10	150 1/2	151 1/2	150 1/2	151	150 1/2
Alexandrië	Piast. p. £	97 7/10	97 7/10	97 7/10	97 7/10	97 7/10
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8
Singapore	id. p. \$	2/4 3/8	2/4 3/8	2/4 3/8	2/4 3/8	2/4 3/8
Yokohama	id. p. yen	2/1 3/10	2/1 3/10	2/1 3/10	2/1 3/10	2/1 3/10
Hongkong	id. p. \$	1/11 3/10	1/11 3/10	1/11 3/10	1/11 3/10	1/11 3/10
Shanghai	id. p. tael	2/7 7/10	2/7 3/8	2/7 3/8	2/7 7/8	2/7 7/8
Montreal	\$ per £	4.80 1/2	4.80 1/2	4.79 1/2	4.80 1/2	4.79 1/2
B. Aires 90 d. d.p. gd. pes.		49 1/4	49 3/8	49 3/8	49 13/8	49 13/8
Valparaiso „ d. p. pap. p.		8 3/8	8 1/4	8 1/4	8 3/10	8 3/10
Montevideo „ d. p. peso		53 3/8	53 3/4	53 3/8	53 3/4	53 3/8
R. d. Janeiro „ d.p. milreis		11 13/10	11 23/8	11 23/8	11 23/8	11 23/8

¹⁾ Noteeringen van 10 en 11 Maart nog niet ontvangen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK OF ENGLAND.

Week van 2-8 Maart 1916.

(In duizenden p.st.)

In.	Uit.
Baren	Continent
1243	375
Sovereigns	Koloniën
400	500
Koloniën	U. S. A.
—	79
Per saldo uitgevloeid ..	Overige landen
—	355
	Baren en diversen
	Per saldo ingevloeid ..
	334
1643	1643

ZILVER.

De zilverprijs handhaafde zich in de afgelopen week, bijna zonder eenige variatie, op 27 d. De eenige koopers zijn de Europeesche Muntbesturen; de Indische bazars onthouden zich nog steeds van het geven van koopers. Hoe gering de vraag van die zijde is blijkt wel uit het feit, dat in de eerste twee maanden van dit jaar slechts voor £ 300.000 zilver van Engeland naar Britsch-Indië werd verscheept tegen £ 1.000.000 in Januari en Februari 1915 en £ 898.000 in die maanden in 1914.

Naar de firma Mocatta & Goldsmid in haar circulaire mededeelt is de zilvervoorraad in Shanghai belangrijk afgenomen tengevolge van muntaankopen voor Russische rekening.

	Noteering te Londen.	te New York.
11 Mrt. 1916.....	27	56 3/4
4 „ 1916.....	27	56 3/4
13 Mrt. 1915.....	24 3/16	51 1/8
14 Mrt. 1914.....	26 13/16	58 1/8
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8

SURINAAMSCH BANK.
OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. rekeningingen ¹⁾
29 Jan. 1916....	875	898	1.100	915	786
22 " 1916....	864	873	1.053	929	698
15 " 1916....	745	934	1.015	929	830
8 " 1916....	719	939	1.052	925	875
30 Jan. 1915....	1.438	919	1.138	801	270
31 Jan. 1914....	651	1.057	529	735	352
25 Juli 1914....	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

I. BANK OF ENGLAND.

WEEKSTAAT VAN 8 MAART 1916.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 73.545.975	Government debt £ 11.015.100
	Other securities " 7.434.900
	Gold coin and bullion " 55.095.975
£ 73.545.975	£ 73.545.975

BANKING DEPARTMENT.

Capital £ 14.553.000	Government securities .. £ 32.838.646
Rest " 3.659.954	Other securities " 93.180.163
Public deposits " 52.174.690	Notes " 40.441.695
Other deposits " 97.035.512	Gold and silver coin " 982.384
Seven-day and other bills.. " 19.732	
£ 167.442.888	£ 167.442.888

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
8 Mrt. 1916	56.078	33.104	***	***	***
1 " 1916	56.110	33.307	100.893	28.500	65.203
23 Febr. 1916	54.987	32.508	99.345	28.500	65.203
16 " 1916	54.820	32.566	98.817	28.500	65.203
10 Mrt. 1915	59.877	34.296	37.406	27.500	5.000
11 Mrt. 1914	41.642	28.238
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re-serve	Verh.
						Reserve tot dep.
8 Mrt. 1916	32.839	93.180	52.175	97.036	41.424	27 ³ / ₄
1 " 1916	32.839	96.743	50.631	102.019	41.253	27
23 Febr. 1916	32.839	93.336	52.620	96.394	40.930	27 ¹ / ₂
16 " 1916	32.839	95.153	51.514	99.156	40.704	27
10 Mrt. 1915	27.138	127.010	50.126	129.764	44.031	24 ¹ / ₂
11 Mrt. 1914	11.153	40.116	24.943	39.922	31.855	49 ¹ / ₈
22 Juli 1914	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 ³ / ₈

II. DEUTSCHE REICHSBANK.

STAAT VAN 7 MAART 1916.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.500.973.000
davon Goldbestand	" 2.458.096.000
Reichskassenscheine ¹⁾	" 291.357.000
Noten anderer Banken	" 10.296.000
Wechsel	" 5.852.541.000
Lombardforderungen	" 11.966.000
Effekten	" 30.521.000
Sonstige Aktiva	" 243.544.000
Grundkapital	" 180.000.000
Reservefonds	" 80.550.000
Notenumlauf	" 6.532.128.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	" 1.896.960.000
Sonstige Passiva	" 251.554.000

¹⁾ Incl. Darlehenskassenscheine.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dek-kings-percentage ¹⁾
7 Mrt. 1916	2.500.973	2.458.096	291.357	6.532.128	43
29 Febr. 1916	2.500.988	2.457.149	482.545	6.554.309	46
23 " 1916	2.501.839	2.456.421	264.570	6.286.306	44
15 " 1916	2.498.020	2.455.850	419.248	6.374.300	46
6 Mrt. 1915	2.335.177	2.293.614	203.955	4.905.145	52
7 Mrt. 1914	1.616.232	1.299.255	64.985	1.856.878	91
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassen-scheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
7 Mrt. 1916..	5.852.541	1.896.960	1.442.400	247.300
29 Febr. 1916..	5.781.322	1.986.805	1.606.800	439.500
23 " 1916..	5.511.992	1.787.557	1.321.700	218.200
15 " 1916..	5.387.493	1.742.712	1.480.500	375.500
6 Mrt. 1915..	4.260.587	1.711.802	765.000	195.000
7 Mrt. 1914..	900.835	997.215
23 Juli 1914..	750.892	943.964

III. BANQUE DE FRANCE.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 30 Juli 1914 tot 28 Januari 1915 is geen weekstaat openbaar gemaakt. De met * geteekende posten komen sedert deze periode in den weekstaat voor. De bankbiljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het buitenland	Wissels	* Uitgestelde wissels
9 Mrt. 1916	5.018.944	360.541	***	382.218	1.711.578
2 " 1916	5.015.040	360.775	***	422.981	1.717.979
24 Febr. 1916	5.035.879	360.209	855.422	430.882	1.724.961
17 " 1916	5.031.110	358.870	889.985	443.199	1.745.407
11 Mrt. 1915	4.240.367	376.775	423.921	311.960	3.015.717
12 Mrt. 1914	3.610.310	637.140	1.379.240	—
23 Juli 1914	4.104.390	639.620	1.541.080	—

Data	Beleening	* Buitgew. voorsch. ald. Staat	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
9 Mrt. 1916	1.248.248	6.100.000	14.649.649	1.946.381	46.499
2 " 1916	1.252.285	5.900.000	14.460.136	1.954.813	59.154
24 Febr. 1916	1.251.804	5.700.000	14.295.239	1.941.914	35.861
17 " 1916	1.258.478	5.600.000	14.203.465	1.929.365	81.443
12 Mrt. 1915	742.401	4.600.000	11.072.511	2.363.312	72.304
11 Mrt. 1914	787.290	—	5.813.220	654.320	189.020
23 Juli 1914	769.400	—	5.911.910	942.570	400.590

IV. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

De bankbiljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. saldi.
9 Maart 1916	201.561	54.957	480.000	58.719	624.422	169.114
2 " 1916	194.975	52.771	480.000	60.211	624.397	161.460
24 Febr. 1916	193.187	51.598	480.000	61.121	619.451	164.552
17 " 1916	192.608	51.759	480.000	63.466	620.718	165.215

V. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

U. S. FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circulatie	Dekkings- Percentage 1/11
4 Febr. '16	342.004	14.637	51.323	448.987	9.966	77 0/2
28 Jan. '16	349.861	15.496	53.215	452.424	10.313	77 1/2
21 „ '16	341.788	14.132	55.868	444.729	11.571	77 0/2
14 „ '16	347.700	14.283	55.756	440.598	11.948	79 1/2
5 Febr. '15	256.217	22.641	16.420	284.101	3.000	91 1/2

1) Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

NEW YORK ASSOCIATED BANKS AND TRUST COMPANIES.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve.			Beleeningen en disconto's
	Eigen Besit	Bij Fed. Res. Bank	Elders gedeponeerd	
11 Maart 1916 ..	493.870	168.830	57.220	3.353.830
4 „ 1916 ..	496.010	171.040	59.610	3.376.520
26 Febr. 1916 ..	506.620	159.320	58.490	3.369.230
19 „ 1916 ..	515.250	169.650	58.590	3.333.720
13 Maart 1915 ..	368.780	113.110	33.060	2.346.610
14 Maart 1914 ..	468.160 ¹⁾	—	—	2.082.630
8 Juli 1914 ..	467.880 ¹⁾	—	—	2.057.570

Data	Circulatie	Deposito's		Surplus bij Reserve
		Dadclijk opvraagbaar	Op termijn	
11 Maart 1916 ..	34.640	3.407.040	154.220	133.740
4 „ 1916 ..	34.750	3.440.350	152.280	134.720
26 Febr. 1916 ..	34.520	3.437.920	153.510	142.830
19 „ 1916 ..	33.970	3.411.660	152.800	155.850
13 Maart 1915 ..	38.860	2.218.817	103.530	131.530
14 Maart 1914 ..	42.310	1.963.170 ¹⁾	—	20.390
25 Juli 1914 ..	41.730	1.958.320 ¹⁾	—	26.170

1) Op deze data werden reserve en deposito's beide ongesplitst opgegeven.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 11 Maart 1916.

Zoals uit onderstaand koersstaatje blijkt was in de afgelopen week de stemming voor *Staatsfondsen* niet bijster gunstig. Alleen Cubanen werden iets hooger gezocht; overigens bewogen de koersen zich vrij algemeen in neerwaartsche richting. Ook onze Nederlandsche staatsschuldsoorten vormden, ondanks de voortdurende ruimte op de geldmarkt, geen uitzondering op dezen regel. Integralen werden ten slotte zelfs 1 1/4 % lager afgedaan. Het zwakst was de houding uit den aard der zaak voor Obligatiën Portugal, welk land als dertiende in den kring der oorlogvoerenden treedt. Ofschoon het weinig waarschijnlijk is, dat Portugal een werkzaam aandeel van belang in den wereldkrijg zal nemen, valt toch de ingetreden daling te begrijpen, omdat nu ook voor dit land uit moreel en financieel oogpunt de toekomstkansen dalen en rijzen zullen naarmate de gebeurtenissen op het slagveld zich in ongunstigen of gunstigen zin voor de geallieerden ontwikkelen zullen. Ons land heeft slechts bij een drietal Portugeesche Staatsfondsen een matig belang. Het meest hier bekend is de 4 1/2 % Tabaksleening, wier notering het nooit hooger dan 99 % heeft kunnen brengen en de laatste jaren gestadig afbrokkelend was. Want de financieele positie van Portugal, die tijdens het koningsschap nooit schitterend was, is er sedert 1910 niet beter op geworden. De binnenlandsche schuld, de vlottende

schuld en de vordering van de Bank op de schatkist namen gestadig toe. Kort na het uitbreken van den wereldoorlog heeft Portugal bovendien, evenals de oorlogvoerende landen, zijn toelucht moeten nemen tot een uitbreiding van de bankbiljettencirculatie. Kort daarop heeft het Parlement de regering machtiging verleend, voorloopig de aflossing der buitenlandsche schuld te staken. De financieele zorgen namen nog toe, daar het jongste budget met een deficit van £ 1 1/2 miljoen sloot, dat men gepoogd heeft te dekken door de uitgifte van regeeringsobligatiën in het binnenland. Of deze uitgave gelukt is werd nimmer bekend. Geen wonder dus, dat de Tabaksleening hier ter beurze op het bekend worden van het avontuur, waarin Portugal zich heeft gestort, tot 75 1/8 % afbrokkelde, zijnde de laagste ooit voorgekomen koers. Waarschijnlijk zal ook wel aanbod van Duitsche zijde tot de daling der Portugeesche fondsen hebben bijgedragen.

Ook Russische fondsen gaven, in de afgelopen week wederom van een zwakke houding blijk.

	4 Mrt.	8 Mrt.	11 Mrt.	Rijzing of daling.
3 % Obl. N.W.S.	71 3/10	70 7/8	70 5/8	— 1/16
2 1/2 % Certif. N.W.S. ..	61 1 1/10	61 3/10	60 7/10	— 1/4
5 % Bulgarije Tabak ...	62 1/2	60 3/8	61 1/4	— 1/4
4 % Oostenrijk Mei	44	41 3/4	41 7/8	— 2 1/8
3 % Portugal 3e Serie ..	42 1/2	40	40	— 2 1/2
4 1/2 % Portugal Tabak ..	80	80	75 1/8	— 4 7/8
4 % Rusland Nicolai ..	60 1/2	58 1/2	58 1/2	— 2
4 % Rusland Consols 1880	56 1/4	55	53 1/4	— 3
4 % Turkije Bagdad 1e ser.	58 1/4	54 1/4	54 1/8	— 4 1/8
5 % Cuba	93	94	95	+ 2
5 % Nicaragua	64	62	62	— 2

Op de locale markt was een vaste strooming overheerschend, hoewel de omzetten van beperkten omvang waren.

Van *Bankaandelen* onderscheiden Nederlandsche Bank en Nederlandsche Handel-Maatschappij zich wederom door hun willige houding.

Industriele fondsen waren verwaarloosd. Vast waren alleen aandelen Van Deventer's Glasfabrieken en Wester-Suiker.

Cultuurfondsen waren in het begin der week vast gestemd, inzonderheid voor aandelen Handelsvereniging Amsterdam, die ruim 10 % stegen op het bericht nopens den aankoop van de suikerfabriek Ngadiredjo. Aan het slot trad een vrij krachtige reactie in, waarvan echter Balapoelangs, die 9 3/4 % stegen, gevrijwaard bleven. Ook Tjeweng Lestari's sluiten willig.

In den *Petroleumhoek* was het zeer stil. Geconsolideerde handhaafden hun vorig koerspeil, terwijl Koninklijke een achttal procenten hooger sluiten.

Levender ging het toe in de *Rubberafdeeling*, die wegens de verminderde koffievoorraden en dientengevolge stijgende koffieprijszen algemeen hooger koersen konden bedingen. Zoals bekend, treft men op tal van hevea-plantages koffie als bijproduct aan. Aan de spits van de opwaartsche beweging stonden andermaal Serbadjadi's met een koersrijzing van ruim 34 %.

In de *Scheepvaartafdeeling* ontbreekt een vaste richting. De koersschommelingen zijn zeer belangrijk, maar ook zeer ongelijk en onzeker. Het feit, dat dalingen en rijzingen van 10 % en meer elkander in snel tempo aflossen, bewijst dat de markt een richtsnoer mist en dat zij ten prooi is aan speculatieve elementen. Op een enkele uitzondering na was het slot boven het koerspeil van de vorige week. De uitkeering van een dividend van 100 % door Nievelt Goudriaan werd met een rijzing van 66 1/2 % begroet, waarbij men echter in aanmerking dient te nemen, dat de vorige week een daling van 710 tot 630 % plaats gevonden heeft.

Tabaksfondsen waren gunstig gedisponeerd en sluiten algemeen hooger. In het bijzonder waren Amsterdam Langkat en Deli Mij. gezocht. Op den laatsten dag van de afgelopen berichtswEEK ontstond levendige belangstelling voor aandelen Padang, die sterk opliepen op geruchten nopens een voordeeligen landverkoop.

	4 Mrt.	8 Mrt.	11 Mrt.	Rijzing of daling.
Nederl. Bank	231 1/2	231 1/2	234 3/4	+ 3 1/4
Ned. H. Mij. (resc.) ..	165 3/4	167	167 3/8	+ 1 7/8
v. Deventer's Glasfabriek.	106	109 1/4	111	+ 5
Wester Suikerraf.	184 3/4	190	189 1/2	+ 4 3/4
Balapoelang	159 1/4	167	169	+ 9 3/4
Vorstenlanden	206	211 1/2	205 1/8	— 7/8
Handelsveren. Amsterd.	310	321 1/4	312 1/2	+ 2 1/2
Tjeweng Lestari	219 1/4	221	227	+ 7 3/4
Dordtsche Petr.	181 3/4	180	179 1/4	— 2 1/2
Koninklijke	532 1/4	535 1/2	540	+ 7 3/4
Geconsolideerde	171 1/4	173	171 1/4	—
Amsterdam Rubber	202 1/4	206	204	+ 1 3/4
Deli Batavia Rubber ..	146 3/4	155 3/4	152 1/4	+ 5 1/2
Koloniale Rubber	74	77 1/2	76 1/2	+ 2 1/2
Oost Java Rubber	174 1/2	178	182	+ 7 1/2

	4 Mrt.	8 Mrt.	11 Mrt.	Rijzing of daling.
Serbadjadi	285 1/2	306	319 3/4	+ 34 1/4
Timbang Deli	115	123	128 1/4	+ 13 1/4
Holland Amerika Lijn ..	376	381 1/2	380	+ 4
Hollandsche Stoomboot ..	190 1/4	200 1/2	196 1/2	+ 6 1/4
Müller en Co.	270	275 1/2	284 1/2	+ 14 1/2
Nievelt Goudriaan	630	687	696 1/2	+ 66 1/2
Oostzee	338	348	336	- 2
Bothnia	328	332 1/2	329 3/4	+ 1 3/4
Amsterdam Langkat	230	237	242 1/2	+ 12 1/2
Besoekei	160 1/2	166 1/2	167 3/4	+ 7 1/4
Deli Mij.	499	508	510	+ 11
Rotterdam Deli	215	220 1/2	224 3/8	+ 9 3/8
Soekowono	226	238 3/4	247 1/2	+ 21 1/2

De belangstelling voor *Amerikaansche* fondsen was wederom zeer matig, daar de couponkwestie nog niet is opgelost en Engeland onze mails nog steeds onderschept. Op bescheiden schaal gezocht waren alleen Steels, op intusschen bevestigde geruchten van een belangrijke vermeerdering der onuitgevoerde orders; Anaconda Coppers op de vaste prijshouding van het rood metaal te New York en in verband met eenige zeer bevredigende mededeelingen door de directie gepubliceerd; voorts Marinefondsen op de verwachting, dat te elfder ure (13 Maart moet de gerechtelijke beslissing plaats hebben) nog een overeenstemming tusschen de beschermings-comité's zal worden bereikt. Ook de reorganisatie van de St. Louis & San Francisco, waarbij ons land zoo sterk betrokken was, schijnt thans op handen.

	4 Mrt.	8 Mrt.	11 Mrt.	Rijzing of daling
Am. Car & Foundry ..	63 13/16	63 13/16	64 1/2	+ 1 3/16
Am. Hide & Leather ..	45 13/16	45 3/4	46 7/16	+ 5/8
Anaconda Copper	171 15/16	172	169 7/8	- 2 1/16
Central Leather	51 7/8	52	52 1/8	+ 1/4
Studebaker Corp.	140	144	143	+ 3
U.S. Steel Corp.	76 3/4	77 3/4	79 1/16	+ 2 3/16
Marine pref.	62 1/2	64 1/8	67 11/16	+ 5 3/16
Maxwell restantbewijzen	81 3/4	83 1/4	82 1/4	+ 3/8
Atchison Topeka	101 1/16	101 7/16	100 9/16	- 1 3/4
Kansas City Southern ..	23 13/16	24 1/16	24 1/16	+ 5/8
New York Ontario	26 7/8	27	27 7/16	+ 9/16
& Western ..	26 7/8	27	27 7/16	+ 9/16
Southern Pacific	93 11/16	92 1/4	94 1/8	+ 7/16
Canadian Pacific	172	174 3/8	174	+ 2

Te New-York was de beurshouding gedurende het grootste gedeelte van de week vrij gunstig, waartoe in de eerste plaats de hechtere positie van president Wilson, door de goedkeuring van zijn politiek tegenover Duitschland, heeft bijgedragen. Voorts maakte ook het zeer bevredigend oogstrappot van het landbouwbureau te Washington een aangenamen indruk. Hierdoor bestaat het vooruitzicht, dat de bedrijvigheid bij de spoorwegen zal blijven aanhouden. Spoorwegfondsen waren in Wall Street dan ook zeer in 'tel, daar de ontvangsten regelmatig blijven toenemen. Vooral geldt dit ten opzichte van de Pennsylvania Maatschappij, wier lijnen in het hartje liggen van het munitievoortbrengend gebied. De netto-winst over 1915 is dan ook \$ 8 miljoen grooter dan over het vorig jaar.

Ook aandeelen American Can en Republic Iron & Steel werden hooger gezocht, daar het surplus over 1915 voor deze ondernemingen onderscheidenlijk \$ 2.142.942 en \$ 8.354.954 bedraagt tegen \$ 1.489.842 en \$ 6.615.290 het vorig jaar. Tegen het einde van de week is de stemming in Wall Street onzekeler geworden door het optreden van Villa's bandieten in Mexico, waaruit blijkt, dat Carranza den toestand nog steeds niet meester is, zoodat wegens het verloren gaan van Amerikaansche levens een ingrijpende Amerikaansche interventie onvermijdelijk schijnt. Volgens de jongste berichten zouden Amerikaansche troepen reeds bevel hebben gekregen de Mexicaansche grens te overschrijden ter tuchtiging van Villa's bendes. Mexicaansche fondsen werden in verband hiermede wederom aanmerkelijk lager aangeboden. Eerste pref. Mexican Nationals liepen van 28 tot 23 3/4 % terug.

Ter beurze van Parijs was de stemming uiterst lusteloos, niet zoozeer wegens de geringe afbrokkeling van het Fransche front dan wel uit hoofde van den ongunstigen toestand der Fransche financiën. Ondanks de pas plaats gevonden 3de storting van 26 % op de oorlogsleening is de uitgifte van bankbiljetten wederom met fr. 189 1/2 miljoen toegenomen, waardoor de totale omloop thans fr. 14.649.649.125 bedraagt, zoodat de maximumgrens van fr. 15 milliard bijna bereikt is. Ook de voorschotten, aan den staat verstrekt, zijn weer met fr. 200 miljoen toegenomen.

Te Londen waren de zaken eveneens van zeer geringen omvang. Men schijnt thans aan de Theems ernstig van plan te zijn, de aanstaande nieuwe oorlogsuitgifte den vorm van een premieleening te doen aannemen. Consols brokkelden van 57 3/8 tot 57 1/16 % af.

Te Berlijn schijnen de inschrijvingen op de nieuwe oorlogsleening vrij goed binnen te komen. Dit feit en enkele bevredigende resultaten, door Duitsche maatschappijen behaald, o.a. door de Laurahütte, maakten ter beurze een aangenamen indruk. Zoo waren o. a. Gelsenkirchen en Bochumer hooger gezocht. Bevredigend was ook de verdere toeneming van den goudvoorraad, waar deze blijkens den jongsten bankstaat van een vermindering der bankbiljetten in omloop met Mk. 22 miljoen vergezeld gaat. Van de nieuwe wijzigingen in de belastingwetten verdient de voorgestelde opheffing van het chèquezegel vermelding, daar men hierdoor hoopt, het gebruik van de chèque te kunnen bevorderen en de circulatie van bankbiljetten derhalve verder in te krimpen. Alleen bij incassering van een chèque in baar geld zal kwitantiezegel verschuldigd zijn, hetgeen het verrekenstelsel zeer in de hand zal werken.

De beurs te Weenen, die 26 Juli 1914 gesloten werd, zal 14 Maart a.s. heropend worden voor den handel à contant, zonder dat officieele koersnotering of publicatie van koersen zal mogen plaats hebben.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

Tarwe. Terwijl het er aanvankelijk op geleek, dat de Amerikaansche markt zich eenigszins zou herstellen van den scherpen val, bleek het al spoedig, dat er geen voldoende argumenten aanwezig waren om den haussiers moed te geven. Weliswaar zijn de berichten omtrent de nieuwe wintertarwe niet bijzonder gunstig, getuige b.v. het feit, dat de Staat Ohio de conditie van den wintertarwe-oogst schat op 71 tegen 97 verleden jaar, maar daarentegen zijn de cijfers, die het Landbouwbureau te Washington geeft betreffende de geschatte voorraden in handen der boeren, zoo ruim, dat er dit geheele jaar van een tekort aan tarwe in Amerika geen sprake kan zijn. De voorraden worden geschat op ruim 241 miljoen bushels tegen verleden jaar 152 miljoen en met den zichtbaren voorraad tezamen krijgt men een totalen voorraad in de Vereenigde Staten van 315 miljoen bushels tegen 211 miljoen verleden jaar. Terwijl er aanvankelijk veel bericht is over tarwe, die in slechte conditie geogst was en dus niet aan de markt gebracht kon worden, schijnt het wel, dat het grootste gedeelte van die tarwe door de boeren zelf verbruikt is, zoodat de thans nog aanwezige voorraden van goede verhandelbare kwaliteit kunnen geacht worden. Men schat, dat Canada nog ruim 160 miljoen bushels tarwe voor export beschikbaar heeft en daar dit een zeer groote hoeveelheid is, zal dit land ongetwijfeld een belangrijk gedeelte van den export van N. Amerika bemachtigen. De verschepingen waren ook deze week wederom groot. De voorraden in Engeland vermeerderen geleidelijk en worden nu ruim zoo groot geschat als zij terzelfdertijd in 1914 waren. De tarwemarkt in Engeland was weinig levendig; de vraagprijzen fluctueerden gedeeltelijk met de koersen in Amerika, maar de koopers toonden weinig attentie.

Voor Maïs waren de markten zeer kalm en behalve een enkele lading naar Frankrijk werd er zeer weinig gedaan. De vraag is op deze hooge prijzen in Engeland sterk afgenomen. De verschepingen van maïs waren al bijzonder klein en waar ook de verschepingen van Gerst zeer onbelangrijk zijn, moeten de voorraden van voergranen in Europa sterk verminderen. Ook voor dit laatste artikel was weinig belangstelling, doch de verkoopers verlaagden hunne prijzen niet, daar het hun niet mogelijk is, tot lager prijs te importeerden.

Haver was bepaald flauw. Weliswaar waren de Laplata en Amerikaansche exporteurs niet aan de markt, maar in Engeland brood de tweede hand op ruime schaal aan. Bovendien wordt er aldaar veel binnenlandsche haver aangevoerd. Alleen in Frankrijk, waar de Regeering maatregelen beraamt tot het vaststellen van een maximum-prijs, is de markt zeer vast, aangezien de handel zoo goed als stil ligt, daar men bevreesd is, dat de voorraden in beslag zullen genomen worden.

De Lijnzaadmarkt was zeer kalm en door ruimer aanbod van Indië daalden de prijzen eenigszins.

Markten in Nederland.

Wederom bleef de prijs van Tarwe onveranderd, terwijl Rogge nog steeds een nominaal artikel is. In Maïs doet de

schaarschte zich geweldig gevoelen; er is bijna geen vrije maïs meer te verkrijgen en voor de heel enkele partijtjes worden ongekend hooge prijzen besteed. Dat men tot f 380.— betaalde tegen f 235.—, waarvoor de Regeering distribueerde, kenschetst den toestand voldoende. Onder deze omstandigheden spreekt het van zelf, dat men meer en meer naar andere voeder-artikelen vraagt. De prijzen van alle binnenlandsche granen zijn dan ook aanmerkelijk gestegen.

Van de buitenlandsche granen, trad vooral Gerst op den voorgrond, waarin zeker groote zaken tot stand zouden gekomen zijn, indien niet het gebrek aan scheepsruimte dit verhinderd zou hebben. De gelegenheid tot charteren wordt steeds kleiner en de toestand ziet er werkelijk niet rooskleurig uit. Ook de Haver-prijzen ondergingen een belangrijke verhooging bij een betrekkelijk kleinen omzet. In Lijnzaad kwamen geen nieuwe zaken tot stand.

In Lijnkoeken was de vraag ongewoon levendig; de Regeering meende, dat het oogenblik gekomen was, van haar zeer beperkten voorraad duizend tons op de markt te brengen. De importeurs gingen voort te verkoopen op ruime schaal tot onveranderde prijzen.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Maart	Mais Mei	Li'na. Maart
10 Mrt. 1916	111 ^{3/4}	75 ^{3/4}	43 ^{3/4}	8.60	5.40	12.40 ²⁾
3 „ 1916	113 ^{7/8}	74 ^{1/2}	43 ^{1/2}	8.75	5.50	12.50
10 Mrt. 1915	151 ^{3/4}	72 ^{1/2}	56 ^{3/4}	12.70 ³⁾	5.85	9.95 ⁴⁾
10 Mrt. 1914	93 ^{3/4}	66 ^{3/4}	39 ^{3/8}	8.95 ³⁾	4.85 ³⁾	12.40 ³⁾
20 Juli 1914	82 ¹⁾	56 ^{3/8 1)}	26 ^{1/2 1)}	9.40 ²⁾	5.38 ²⁾	13.70 ²⁾

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per Mei 4) per April 5) per Juni 6) koersen van 9 Maart.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	13Maart		Soorten.	13Maart	
	6Maart	6Maart		6Maart	6Maart
Tarwe.....	368	368	Haver 38 C white clipped.....	15.25	14.70
Rogge No. 2 Western....	nom.	nom.	Lijnkoeken. Nd. Amer. van La Plata 46 C feeding....	155.50	155
Mais La Plata	380	322	Lijnzaad La Plata	457.50	457.50
Gerst 46 C					

AANVOEREN in tons van 1.000 kilo's.

Artikelen	Rotterdam		Amsterdam	
	5-11 Mrt 1916	Sedert 1 Jan. '16	5-11 Mrt 1916	Sedert 1 Jan. '16
Tarwe.....	17.625	230.849	—	—
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.).	9.800	114.837	—	—
Rogge.....	—	5.513	—	—
Boekweit.....	—	3.850	—	503
Mais.....	10.201	75.246	125	20.793
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.).	—	32.530	—	—
Gerst.....	6.376	23.464	—	1.980
Haver.....	—	9.693	—	4.018
Lijnzaad.....	—	12.344	—	22.232
Lijnkoeken.....	8.200	39.780	—	4.165
Tarwemeel.....	—	—	—	—

METALEN.

Met ingang van 6 dezer is de metalen-beurs te Londen weder geopend. Er mogen evenwel uitsluitend zaken gedaan worden door verbruikers. zelve, terwijl speculatie zooveel mogelijk zal worden tegengegaan.

IJZER EN STAAL.

De week is voorbijgegaan zonder dat er iets belangrijks is voorgevallen.

Een nieuw hoofdstuk is toegevoegd aan de regeling, waarbij toezicht wordt uitgeoefend door het Engelsche Gouvernement op de verkoopprijzen van de verschillende soorten van ruwijzer en alle speculatieve handel in ruwijzer, staal en andere metalen verboden is. Dit voorschrift maakt tevens een einde aan speculatie in „warrants”, die gedurende de laatste maanden aan de Beurs in Glasgow zeer levendig was.

Niettegenstaande het doorzetten van de regeling door de

overheid, breiden de zaken zich geleidelijk uit en men bericht, dat nog een paar hoogovens meer in gebruik zullen genomen worden in den loop van deze maand.

Over de aanzienlijke productie wordt zeer snel beschikt en men beweert, dat geen ijzer en staal verkrijgbaar zal zijn vóór Juni, noch voor binnenlandsch gebruik, noch voor uitvoerdoeleinden.

Connals Stocks van Cleveland ruwijzer Nr. 3 verminderen sterk en omvatten op den 3en Maart slechts 77.825 ton.

De industrie in Duitschland is in een gezonden toestand en de neiging van de markt gaat in veelbelovende richting voort.

De vraag van neutrale landen is eveneens zeer sterk en de orders, die tot nu toe geboekt zijn, omvatten, naar men zegt, ettelijke honderd duizend tonnen.

Enkele verbruikers bieden zelfs eene belangrijke premie boven den contractprijs, ten einde zich eene spoedige levering te verzekeren.

Uit Amerika wordt bericht, dat de toon van de markt zeer opgewonden was en dat de prijzen voor alle staal-materialen in een wild tempo stijgen.

In ruw-ijzer kwamen groote zaken tot stand en men zegt, dat het eind van de tegenwoordige haussebeweging nog niet te voorzien is.

De vraag overtreft de productie in hooge mate en de fabrikanten zijn niet geneigd, nieuwe contracten af te sluiten, zulks in afwachting van eene verdere stijging in de staal-prijzen.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
10 Mrt. 1916..	87/6	103.-/-	189.10/-	33.5/-	93.-/-
3 „ 1916..	—	—	183.10/-	—	—
25 Febr. 1916..	87/1	102.5/-	184.-/-	32.7/6	108.-/-
12 Mrt. 1915..	58/4	64.15/-	189.-/-	21.-/-	44.10/-
13 Mrt. 1914..	50/5 1/2	63.1/3	172.12/6	20.-/-	21.10/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

STEENKOLEN.

De handel in kolen bleef binnen zeer enge grenzen. De vraag naar huishoudsoorten was wederom zeer sterk, doch er werden weinig zaken gedaan tengevolge van de beperkte aanvoeren en de afwezigheid van voldoende voorraden.

De uitvoerhandel kon zich niet voldoende ontwikkelen door het voortdurend gebrek aan scheepsruimte. Dit beletsel zal waarschijnlijk nog wel eenigen tijd voortduren, zoodat in den algemeenen toestand geen verbetering in het vooruitzicht is.

De laatste noteeringen zijn als volgt: Best steam (Newcastle) 32 s. 6 d.; steam smalls 17 s. à 18 s.; steam smalls (Cardiff) 18 s.; gas coal (Durham) 27 s.

PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Petroleum Review”, d.d. 4 Maart 1916).

Londen. De prijzen van geraffineerde petroleum zijn onveranderd gebleven op:

2e destillaat..... 9 1/2 d. } in vaten.
Standard white..... 10 d. }
Water white..... 11 d. } inclusief vat.

Smeeroliën. Over de volgende prijzen wordt onderhandeld.

American Pale..... £ 20.15/-
„ Red..... £ 23.-/-
„ gefilt. cylinderolie..... £ 21.7/6

Stookolie en vethoudende oliën, niet officieel genoteerd.

Benzine. Sedert vorige week onveranderd.

Paraffine. Prijzen kunnen ongeveer als volgt aangenomen worden:

tot 140° smeltpunt.... 4 1/2 d. à 5 d. per lb.
„ 130/132° „ 3 3/8 d. „ „
„ 125/128° „ 3 3/8 d. „ „
„ 118/120 „ 3 3/8 d. „ „

Terpentijn.

Amerikaansche, loco.... 46 s. 6 d.
Maart/April..... 46 s. 9 d.
Mei/Augustus..... 46 s. 3 d.
September/December.... 45 s. 6 d.

Liverpool. Petroleumprodukten gaan gemakkelijk van de hand en 10 d.—11 d. per gallon wordt voor Amerikaansch genoteerd. Geen Russische olie aan de markt.

Rusland. De markt te Bakou is nog vast. Laatste notering dato 2 Maart: Ruwe olie 45 kopeken per pud loco.

Kerosine 50 kopeken.

Residus 47 „

Amerika. Noteering te New-York dato 2 Maart:
 Geraffineerd in kisten 11.25 c. p. gallon
 Standard white in vaten... 8.90 " " "
 Credit Balances 2.40 " " "
 Pennsylvanian Ruw..... \$ 2.40 per vat.
 Philadelphia d^o. 2 Maart.
 Standard white 8.90, c.

KATOEN.

NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN.

(Middling Uplands.)

	10 Mrt. '16	3 Mrt. '16	25 Feb. '16	10 Mrt. '15	10 Mrt. '14
New York.....	11.80 c	11.60 c	11.30 c	8.85 c	13.25 c
Liverpool.....	7.80 d	7.84 d	7.72 d	5.07 d	7.02 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
 (In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '15	Overeenkomstige perioden	
	tot 8 Mrt. '16	1914-'15	1913-'14
Ontvangsten Gulf-Havens...	3705	5587	5699
" Atlant. Havens	1988	2823	3608
Uitvoeren naar Gr. Brittannië	1776	2578	2829
" " 't Vasteland..	1555	2837	4194
" " Japan etc....	295	355	330

Voorraden in duizendtallen	6 Mrt. '16	6 Mrt. '15	6 Mrt. '14
Amerik. havens.....	1525	1734	881
Binnenland.....	1058	993	682
New York.....	***	132	110
New Orleans.....	***	397	224
Live:pool.....	860	1321	1196

WOL.

De veilingen te Londen gaan voort zonder noemenswaardige prijsveranderingen. Fijne merinos, vooral „scoured”, gaan vlot van de hand, zoodat deze soorten geen prijsdaling vertoonen, terwijl de mindere kwaliteiten moeilijk te plaatsen zijn tegen prijzen, ongeveer 10 % lager dan bij de laatste veilingen der vorige reeks werden behaald. Crossbreds zijn, al naar gelang der kwaliteit, van 5 tot 10 % in prijs achteruitgegaan.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
10 Maart 1916.....	43 1/2	38	33 1/2	30	27
3 „ 1916.....	44	38 1/2	34	31	28
10 Maart 1915.....	31	27 1/2	27	26	22

SUIKER.

Voor ouden oogst Biet suiker bleef onze markt vast gestemd; Maart-April liep van f 30 1/2 tot f 32.— omhoog. Nieuwe oogst had minder belangstelling en leed aanvankelijk door veel aanbod; Oct./Dec. werd door verkoopers op f 24 3/8 gehouden.

Op Java hebben eenige verkoopen van oogst 1916 aan Chineezen tot f 11 1/2 voor Superieur plaats gehad, maar daarna is tengevolge van meer drang tot verkoopen de waarde op f 11 1/4 à f 11 3/8 gekomen, waartoe een en ander door Chineezen werd opgenomen; voor superieure stroopsuiker werd f 10 3/4 betaald.

De Europeesche Afscheepfirma's op Java blijven nog steeds uit de markt, doordien Amerika noch Europa zich voor Java's interesseeren. In de Indische suikerkringen hier te lande heeft dit aanleiding tot eenige ongerustheid gegeven, die tot uiting kwam in eene te Amsterdam gehouden bijeenkomst van vertegenwoordigers der voornaamste suikerproducenten en van de Indische Scheepvaart-Maatschappijen; sommige meenden, dat de belemmering, die de verkoop dreigt te ondervinden door gebrek aan scheepsruimte en moeilijke financiering der wissels, voor de suikerindustrie kwade gevolgen zou kunnen hebben wegens ontoereikende opslagruimte in Indië. Men bleek echter vrij algemeen van opinie, dat na de opening der campagne een belangrijk deel der reeds op Java verkochte ca. 8 miljoen picols suiker geleidelijk in het Oosten markt zal vinden en dat Amerika, Frankrijk en ook Engeland

in den loop der a.s. campagne als koopers zullen optreden. Britsch Indië, waar de voorraden sterk zijn ingekrompen en dat ditmaal geen toevoer uit Mauritius zal krijgen, omdat die geheele oogst voor Engeland bestemd is, zal zich zeker eyeneens weder van Javasuiker moeten voorzien.

De opslagcapaciteit zal, zoo meenden velen, blijken mee te vallen.

Het werd in de Vergadering duidelijk uitgesproken, dat, gesteld een belangrijk deel van den oogst bleef vooreerst onverkocht, er geen reden is voor bezorgdheid, dat die onverkochte suiker niet zou kunnen worden gefinancierd, m.a.w. dat er geen vrees behoeft te bestaan voor tekort aan werkkapitaal; de Indische credietinstellingen hebben over het algemeen groote ruimte van middelen, terwijl zoo noodig gemakkelijk verder crediet in Nederland gevonden zou kunnen worden. Java behoeft zijn suiker derhalve volstrekt niet om finantieele redenen beneden de waarde van de hand te doen en, kan, indien noodig, geduld oefenen.

De mail bracht het totaalcijfer van den afgelopen Java-oogst 1915 n.l. (alles excl. zaksuiker.)

		tegen 1914.
West Java	2.860.800 picols	3.237.300 picols
Midden Java	6.467.600 „	6.947.400 „
Oost Java	11.859.300 „	12.570.800 „
— of	21.187.700 picols	22.755.500 picols
—	1.286.400 tons	1.381.600 tons

derhalve minder in 1915 95.200 tons of ± 7 %.

Naar gelang het voorjaar nadert wordt meer aandacht gewijd aan de vermoedelijke uitgestrektheid van den uitzaaiveld van beetwortelen in Europa. In Duitschland wordt eenige vermeerdering verwacht, maximum gemiddeld 10 %, terwijl in Oostenrijk-Hongarije ook toename, zij het in mindere mate, zal zijn. In Nederland wordt geen uitbreiding van beteekenis in uitzicht gesteld niettegenstaande de veel hooger bietsprijzen. De markt in Engeland was deze week onveranderd. New York daarentegen vast met oplopende prijzen.

Cuba meldde op 7 dezer, dat 183 fabrieken in bedrijf waren, de ontvangsten waren tot op dien datum

	1.209.000 tons
tegen	814.000 „ in 1915
	en 1.046.000 „ „ 1914

NOTEERINGEN.

Data	Amster'am loopende maand	London			New York '96° Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Java fob.	Americ. Granulated fob.	
11 Mrt. 1916....	f 31 3/4	42/6	18/9	26/-	5,52
3 „ 1916....	„ 30	42/6	19/-	25/-	5,20 à 5,26
11 Mrt. 1915....	„ 16 3/8	31/-	—	—	4,64
11 Mrt. 1914....	„ 11 3/16	17/9	—	—	2,95

RUBBER.

Sinds het vorig weekbericht is er niet veel verandering in de rubberprijzen te melden. De markt was zeer kalm en er vonden slechts bescheiden omzetten plaats; de gemelde noteeringen moeten dan ook als betrekkelijk nominaal beschouwd worden.

De markt sluit kalm op de volgende noteeringen:

Hevea Crepe:			
loco tot Juni	3/7 1/2	einde vorige week	3/8
Juli-December	3/5 1/4	„ „	3/5 3/4
Ribbed smoked Sheets 1 d. minder	„ „	„ „	„ 1 d. minder
Para	3/2 1/2	„ „	3/2 1/2

KOFFIE.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
11 Mrt. 1916	367.000	6050	2.276.000	6500	11 3/16
4 „ 1916	447.000	6000	2.214.000	6500	11 27/32
11 Mrt. 1915	515.000	4225	1.523.000	5000	13 3/8
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen.)

De markt was deze week geheel onder den invloed van het uitvoer verbod. Java Koffie met een consent tot uitvoer wordt zeer hoog betaald, maar komt bijna niet meer voor. Santos en andere soorten blijven voor binnenlandsch verbruik gevraagd, worden echter nog weinig aangeboden.

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
11 Mrt. 1916 ..	39.000	2.790.000	123.000	10.405.000
11 Mrt. 1915 ..	118.000	2.300.000	147.000	8.240.000

VETTEN EN OLIEN.

Oleo-Margarine zonder zaken.

Er waren slechts offerten aan de markt van:

„Extra's" tot 68/6

Tweede soorten „ 64/6

beide c. i. f. Engeland, incl. molest.

Premier-Jus. Prima Zuid-Amerikaansche merken, op aflading, werden aangeboden van f 72.— tot f 75.—. Voor loco werd tot f 85.— betaald.

Neutrallard, op aflading, wordt genoteerd tot f 79.—, franco wal Rotterdam, exclusief „capture”.

Imitatie Neutrallard, op aflading, werd aangeboden à f 72½, franco wal Rotterdam, exclusief „capture”.

Katoenzaadolie, op aflading, wordt genoteerd tot \$ 27.60 per 100 Kilo's, c. f. Rotterdam (dus exclusief alle verzekering).

Voor loco Boterolie wordt f 74/75.— gevraagd.

Cocosvet zonder notering.

Talk. In de j.l. Woensdag te Londen gehouden talkveiling werden van de aangeboden 1086 vaten 593 vaten verkocht; de prijzen bleven in veiling weliswaar onveranderd, doch buiten de veiling zijn houders wel geneigd, concessies te doen. Er gaat echter op de Londensche markt weinig om. In Holland bleef in het begin der week wel eenige vraag bestaan voor inlandsche talk met een certificaat van oorsprong, doch einde der week was de vraag belangrijk minder tengevolge van geruchten, dat voorloopig het geven van consenten voor harde zeep was gestaakt, daar een nieuwe regeling voor het geven dezer consenten in bewerking schijnt te zijn.

Cocosolie. Van verschillende zijden komen berichten, dat de voorraad bij de toiletzeepfabrikanten begint te minderen. De kans, dat cocosolie van Engeland voor deze industrie verladen zal worden, is nog uiterst klein. Londen rapporteert intusschen weer een vastere markt.

Lijnolie. In de afgelopen week was er weinig fluctuatie in de prijzen en waren de omzettingen te Amsterdam en Rotterdam slechts matig; Amsterdam sluit iets gemakkelijker.

Raapolie onregelmatig met vastere grondtoon.

COPRA.

De markt was deze week zeer vast gestemd en sluit met koopers tot f 42½.

Ceylon f.m.s. cif. Londen £ 37.10 en cif. Marseille £ 43.5.— (verkoopers).

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

11 Maart 1916	f 42½
4 „ 1916	„ 41½
11 Maart 1915	„ 63
11 Maart 1914	„ 32½
20-25 Juli 1914	„ 28¾

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

11 Maart 1916. Vrachten voor kolen van Engeland blijven sterk stijgen. Voor regeeringsrekening werd van Noord-Amerika naar het Bristol Kanaal tot circa 14/6 en van de La Plata Rivier tot circa 137/6 afgesloten; importeurs betaalden hiervoor resp. circa 17/- en 162/6. Naar Nederland werd nagenoeg niets gedaan; een enkel schip van Zuid-Amerika bedong 85 gulden per ton basis zwaar graan.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
6/11 Maart 1916	—	—	—	16/6	f 85.—	150/-
28 F./4 Mrt. 1916	—	—	f 12.50	16/-	—	140/-
8/13 Maart 1915	—	—	10/-	11/-	70/-	65/-
9/14 Maart 1914	—	7/3	—	—	12/9	12/9
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oost. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
6/11 Maart 1916	—	—	—	—
28 F./4 Mrt. 1916	—	—	—	492/6¹)
8/13 Maart 1915	—	—	—	—
9/14 Maart 1914	—	27/6	75/-	78/9
Juli 1914	f 12.—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekenland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
6/11 Maart 1916	—	—	—	—
28 F./4 Mrt. 1916	24/9	23/-	—	—
8/13 Maart 1915	15/4½	16/6	—	—
9/14 Maart 1914	4/-	4/6	—	9/-
Juli 1914	4/3	5/4½	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
6/11 Maart 1916	fr. 60.—	90/6	95/-	55/-	f 6.—	—
28 F./4 M. 1916	„ 53.—	82/6	—	50/-	„ 6.—	—
8/13 Maart 1915	„ 21.50	32/6	30/-	32/-	„ 6.—	—
9/14 Maart 1914	„ 5.25	7/3	7/3	14/-	3/3	—
Juli 1914	„ 7.—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Burmah West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
6/11 Maart 1916	132/6	—	—	130/(-¹)
28 F./4 Mrt. 1916	127/6	—	—	—
8/13 Maart 1915	60/-	—	—	52/(-¹)
9/14 Maart 1914	16/-	20/-	—	19/-
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

¹) Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Hout gezaagd en pitch-pine per St. Pct. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.
Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVRACHTEN.

Er is in de afgelopen week geen aanvoer van erts geweest, daarentegen kwam vrij veel graan aan en was er eenige vraag naar ruimte voor magazijnschepen.

Van den Ruhr wordt gemeld, dat de kolenvradingen aanmerkelijk minder geworden zijn en tengevolge daarvan, in tegenstelling met de vorige maand, het aanbod van ruimte de vraag weder overtreft.

VRACHTEN TE ROTTERDAM.

(in Gld. per 2000 K.G.)

Data	Erts nr. Ruhrhavens		Massale goed. Bovenrijn	Waterstand
	¼ lostijd	½ lostijd		
6-11 Maart 1916	—	—	—	gunstig
28 Febr.-4 Maart 1916 ..	0,30	0,40	—	gunstig
8-13 Maart 1915	0,27½	0,37½	—	gunstig
9-14 Maart 1914	0,45	0,45	1,—	gunstig
20-24 Juli 1914	0,60	0,70	1,05	gunstig